

ISSN 2985-0304 (Print)

ISSN 2985-0312 (Online)

ปีที่ 3 ฉบับที่ 3

กันยายน-ธันวาคม 2568

วารสารสหวิทยาการและ การจัดการภาคเอกชน

JOURNAL OF INTERDISCIPLINARY
AND PRIVATE MANAGEMENT

ชมรมการบริหารสาธารณะ
Public Administration Club

วารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน

นโยบายข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อและที่อยู่อีเมล หรือข้อมูลส่วนบุคคล ที่กรอกในเว็บไซต์วารสารนี้จะใช้สำหรับวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในงานวารสารเท่านั้นและจะไม่เปิดเผยเพื่อวัตถุประสงค์ในกิจกรรมอื่น ๆ หรือให้กับบุคคลหรือหน่วยงานอื่นใดทราบ

วารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน Journal of Interdisciplinary and Private Management

วัตถุประสงค์

วารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริม เผยแพร่ผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย บทความหนังสือ ด้านการจัดการภาครัฐและการจัดการภาคเอกชน รัฐประศาสนศาสตร์ บริหาร การศึกษา และบริหารธุรกิจ และสาขาอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กัน

ชื่อวารสาร

ภาษาไทย : วารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน

ภาษาอังกฤษ : Journal of Interdisciplinary and Private Management

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JIPM/>

ขอบเขต

วารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริม เผยแพร่ผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย บทความหนังสือ ด้านการจัดการภาครัฐและการจัดการภาคเอกชน รัฐประศาสนศาสตร์ บริหาร การศึกษา และบริหารธุรกิจ และสาขาอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กัน

กำหนดการพิมพ์

ตีพิมพ์ปีละ 3 ฉบับ ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม – เมษายน ฉบับที่ 2 ประจำเดือน พฤษภาคม – สิงหาคม ฉบับที่ 3 ประจำเดือน กันยายน – ธันวาคม

เจ้าของ : ชมรมการบริหารสาธารณะ

กระบวนการพิจารณาบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ

บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารการจัดการภาครัฐและการเมือง ได้รับการตรวจสอบทางด้านวิชาการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกตรงตามสาขา จำนวน 3 ท่าน แบบปกปิดสองทาง (double-blind) และบทความในวารสารฉบับนี้เป็นความรับผิดชอบของเจ้าของบทความซึ่งกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย และการนำบทความในวารสารนี้ไปเผยแพร่สามารถกระทำได้ โดยระบุแหล่งอ้างอิงจากวารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน

บรรณาธิการ

ดร.สุพัตรา ยอดสุรางค์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.ประภุทธิ พูลพัฒน์

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

รศ.ดร.ลักษมี งามมีศรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผศ.ดร.รักเกียรติ หงษ์ทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ดร.วัฒนา นนทชิต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

ดร.ณรงค์ฤทธิ์ ปริสุทธิกุล

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ดร.เบญจ พรพลธรรม

สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

รศ.พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ผศ.ดร.ชัยฤทธิ์ ทองรอด

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ผศ.ดร.ฐิติมา ไหล่ลอย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ผศ.ดร.สุเชาวน์ มีหนองหัว

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ดร.อำนาจ บุญรัตน์ไมตรี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ผู้ประสานงาน

ดร.สุพัตรา ยอดสุรางค์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

สถานที่พิมพ์

สำนักพิมพ์ บัณฑิต ครีเอชั่น 40/315

หมู่ 11 ต.บางแม่นาง อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี 11140

กองบรรณาธิการวารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน

ชมรมการบริหารสาธารณะ

3/768 ถนนเทศบาลนิมิตเหนือ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์: 090-962-5431

สารจากบรรณาธิการ

วารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริม เผยแพร่ผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย บทความหนังสือ ด้านการจัดการภาครัฐ รัฐประศาสนศาสตร์ บริหารการศึกษา และบริหารธุรกิจ ในวารสารฉบับนี้กองบรรณาธิการได้รวบรวมบทความวิจัยเกี่ยวกับด้านการจัดการภาครัฐ รัฐประศาสนศาสตร์ และรัฐศาสตร์ จำนวน 5 บทความ

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความในฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ผู้บริหาร รวมถึงนิสิต/นักศึกษา และหากท่านผู้อ่านต้องการให้มีการปรับปรุงในส่วนใดโปรดเสนอแนะมายังกองบรรณาธิการเพื่อจะได้ปรับปรุงวารสารให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นในฉบับต่อไป

ดร.สุพัตรา ยอดสุรางค์

บรรณาธิการวารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน

สารบัญ

บทความวิจัย

1. กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของตลาดโอ๊ะป่อย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี.....1
Community-Based Tourism Development Strategies for Oh Poi Market,
Suan Phueng District, Ratchaburi Province
ศรัณญา สวัสดิ์สาย
2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย.....11
อำเภอปรามบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
Guidelines for Improving the Quality of Life of People in KhaoNoi
Subdistrict Municipality, PranBuri District, PrachuapKhiri Khan Province
สมฤดี ไชยนต์
3. การจัดการปัญหาช้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....22
Management of Wild Elephant Problems, Hat Kham Subdistrict, Kui Buri District, Prachuap
Khiri Khan Province
สิริธร วิบูลย์

กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของตลาดไ้ะป๋อย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

Community-Based Tourism Development Strategies for Oh Poi Market,

Suan Phueng District, Ratchaburi Province

ศรัญญา สวัสดิ์สาย

Sarunya Sawatsai

ท้องถิ่นอำเภอสวนผึ้ง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดราชบุรี

Suan Phueng District Local Administrative Office, Ratchaburi Provincial Office for Local Administration

E-mail: sarunya.saw@rmutr.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อสำรวจสถานการณ์การท่องเที่ยวโดยชุมชนของตลาดไ้ะป๋อย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี (2) เพื่อระบุปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการท่องเที่ยวโดยชุมชนของตลาดไ้ะป๋อย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี และ (3) เพื่อเสนอกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของตลาดไ้ะป๋อย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ดำเนินการวิจัยโดยการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม มีจำนวน 13 คน โดยวิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผลการวิจัยประกอบด้วย (1) สถานการณ์ปัจจุบันของการท่องเที่ยวโดยชุมชนของตลาดไ้ะป๋อย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี พบว่า ตลาดไ้ะป๋อยเป็นต้นแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ประสบความสำเร็จผ่านการวางแผนแบบมีส่วนร่วม โดยใช้อัตลักษณ์วัฒนธรรมชาวกะเหรี่ยงเป็นจุดขาย การบริหารจัดการโดยชุมชน 100% ด้วยระบบ PDCA การทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย พร้อมการกำหนดเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้มีการสร้างรายได้ให้ชุมชนอย่างต่อเนื่อง (2) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ การวางแผนแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาทักษะ การบริหารจัดการโดยชุมชน การกำหนดเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมด้วยแนวคิด Zero Waste และการอนุรักษ์วัฒนธรรมกะเหรี่ยง และการสร้างรายได้เสริมที่กระจายสู่ชุมชนอย่างเป็นธรรมผ่านกระบวนการแบ่งปันรายได้ที่โปร่งใสและเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนในระยะยาว (3) กลยุทธ์การพัฒนา ประกอบด้วย การใช้หลักการ “5 ร่วม” (ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมเรียนรู้) ผ่านการประชุมและการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง และการใช้วงจร PDCA อย่างต่อเนื่องในการพัฒนาความยั่งยืน 3 มิติ (เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม) เพื่อเป็นต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงและการอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: กลยุทธ์การพัฒนา การท่องเที่ยวโดยชุมชน ตลาดไ้ะป๋อย การพัฒนาอย่างยั่งยืน

Abstract

This research aims to: (1) explore the current situation of community-based tourism at Oh Poi Market, Suan Phueng District, Ratchaburi Province; (2) identify factors affecting the success of community-based tourism at Oh Poi Market, Suan Phueng District, Ratchaburi Province; and (3) propose development strategies for community-based tourism at Oh Poi Market, Suan Phueng District, Ratchaburi Province. The research was conducted by collecting data from key informants divided into 3 groups totaling 13 people, using semi-structured interviews as the data collection method. The research findings consist of:

(1) The current situation of community-based tourism at Oh Poi Market, Suan Phueng District, Ratchaburi Province, revealed that Oh Poy Market serves as a successful community-based tourism model through participatory planning, utilizing Karen cultural identity as a selling point, 100% community management through the PDCA system, collaboration with network partners, and environmental goal setting, resulting in continuous income generation for the community. (2) Success factors include participatory planning, skill development, community management, environmental and social goal setting through Zero Waste concepts and Karen cultural conservation, and supplementary income generation that is fairly distributed to the community through transparent revenue-sharing processes that strengthen the community in the long term. (3) Development strategies comprise the application of the “5 Participations” principle (participate in thinking, planning, implementation, responsibility, and learning) through continuous meetings and skill development, and the continuous use of the PDCA cycle in developing 3-dimensional sustainability (economic, social, and environmental) to serve as a model for sufficiency economy and sustainable cultural conservation.

Keywords: Development Strategies, Community-based Tourism, Oh Poi Market, Sustainable Development

บทนำ

การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism : CBT) ได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อชุมชนท้องถิ่น การท่องเที่ยวในรูปแบบนี้เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการ ควบคุม และได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติ และการสร้างรายได้ให้กับชุมชน (UNDP Thailand, 2022) ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่ได้กำหนดให้การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมเป้าหมายสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ พร้อมทั้งเน้นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560) อย่างไรก็ตาม การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนยังคงมีปัญหาและข้อจำกัดหลายประการ เช่น การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และทักษะในการจัดการท่องเที่ยว การขาดการประชาสัมพันธ์และการตลาดที่มีประสิทธิภาพ และการขาดการเชื่อมโยงระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในหลายมิติ จากมิติเศรษฐกิจ การวิจัยของธนาคารโลกพบว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนสามารถสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนในชนบทเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 20 - 30 และช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างเมืองและชนบท โดยชุมชนที่มีการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงกว่าชุมชนที่ไม่มีการท่องเที่ยวถึงร้อยละ 35 และมีอัตราการออกแรงงานไปทำงานนอกพื้นที่ลดลงร้อยละ 25 (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2562) จากมิติสังคมและวัฒนธรรม การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือสำคัญในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญา และประเพณีที่มีคุณค่า พบว่าพื้นที่ที่มีการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีกว่าพื้นที่ที่มีการท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ โดยเฉพาะในด้านการจัดการขยะ การอนุรักษ์น้ำ และการรักษาความหลากหลาย

ทางชีวภาพ ในบริบทของภาคตะวันตกของประเทศไทย จังหวัดราชบุรีเป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย วัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ และการเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน อำเภอสวนผึ้งโดยเฉพาะได้รับการยอมรับว่าเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (อ่อนแสง และ ศิริพานิช, 2558) โดยมีตลาดโอ๊ะป่อย เป็นกรณีศึกษาที่โดดเด่นอย่างยิ่ง ในระดับนโยบาย ตลาดโอ๊ะป่อยได้รับการเชิดชูเกียรติให้เป็นต้นแบบที่ได้รับ "รางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2567" ซึ่งสะท้อนถึงความเป็นเลิศในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม และการถอดบทเรียนจากพื้นที่นี้จะไม่ได้เป็นเพียงการศึกษาตลาดแห่งหนึ่งเท่านั้น แต่จะเป็นการสร้างองค์ความรู้ระดับจังหวัดและระดับภาค เพื่อนำไปประยุกต์ใช้เป็นมาตรฐานให้กับชุมชนท่องเที่ยวอื่นทั่วประเทศต่อไป

ตลาดโอ๊ะป่อย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เป็นตลาดเช้าอยู่ติดลำน้ำภาษี ตลาดแห่งนี้ตั้งอยู่ตรงข้ามวัดป่าท่ามะขาม หมู่ที่ 2 ตำบลตะนาวศรี โดยชุมชนไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่อพยพเข้ามาพร้อมกับชาวมอญในอดีต “โอ๊ะป่อย” มาจากภาษากะเหรี่ยง แปลว่า “พักผ่อน” โดยมีไฮไลต์คือการใส่บาตรพระสงฆ์ที่ล่องแพไม้ไผ่มาตามลำน้ำภาษี เป็นภาพประเพณีวัฒนธรรมที่สวยงาม และเป็นศรัทธาแก่ผู้มาเยือน ตลาดแห่งนี้สร้างขึ้นด้วยแนวคิด “3 ธรรม” ได้แก่ ธรรมะ ธรรมชาติ และวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันตลาดโอ๊ะป่อยเริ่มเผชิญกับอุปสรรคและความท้าทายสำคัญหลายประการ โดยเฉพาะความเสี่ยงในการรักษาอัตลักษณ์ดั้งเดิมของชาวกะเหรี่ยงท่ามกลางจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ปัญหาความสมดุลของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ และความท้าทายด้านความยั่งยืนทางการเงินในระยะยาว หากไม่มีกลยุทธการจัดการที่ชัดเจน อาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนได้

จากปัจจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น การวิจัยครั้งนี้จึงมีความสำคัญในการศึกษาเพื่อ “ระบุและวิเคราะห์กลยุทธ์ใหม่ๆ” ที่ตลาดโอ๊ะป่อยใช้ในการแก้ปัญหาและสร้างความสำเร็จ เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ปัจจุบัน ปัจจัยแห่งความสำเร็จ และสร้างกลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อเป็น โอ๊ะป่อยโมเดล สำหรับชุมชนอื่น ๆ ต่อไป ตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจสถานการณ์การท่องเที่ยวโดยชุมชนของตลาดโอ๊ะป่อย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อระบุปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการท่องเที่ยวโดยชุมชนของตลาดโอ๊ะป่อย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
3. เพื่อเสนอกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของตลาดโอ๊ะป่อย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของตลาดโอ๊ะป่อย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้า รวบรวมเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตเพื่อนำมาสนับสนุนการดำเนินการวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ความหมายของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism: CBT) เป็นแนวคิดที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน นักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวโดยชุมชนไว้หลากหลาย ดังนี้

นักวิชาการต่างประเทศและไทยให้มุมมองที่หลากหลาย Murphy (1985) รูปแบบการท่องเที่ยวที่ชุมชนท้องถิ่นมีการควบคุมและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดขอบเขตและลักษณะของการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน Goodwin and Santilli (2012) เสนอแนวคิด การท่องเที่ยวที่เป็นเจ้าของ ดำเนินการ และจัดการโดยชุมชนเพื่อชุมชน เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชนในวงกว้าง Giampiccoli และ Kalis (2012) ได้ชี้ให้เห็นว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) สามารถส่งเสริมการพัฒนาที่เกิดขึ้นใหม่ในเศรษฐกิจ และได้ถูกนำมาใช้โดยโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกในการลดความยากจน จุดมุ่งหมายสำคัญของ CBT เป็นการดำเนินการตามกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงความต้องการที่จะลดความยากจนที่มีการแบ่งในการพึ่งพาโครงสร้างขึ้นอยู่กับความควบคุมของภาครัฐเอกชน

สำหรับนักวิชาการไทย เช่น (สำนักท่องเที่ยวโดยชุมชน, 2557) ได้กำหนดนิยามของ “การท่องเที่ยวโดยชุมชน” หมายถึง การท่องเที่ยวทางเลือกที่บริหารจัดการโดยชุมชนอย่างสร้างสรรค์และมีมาตรฐาน ก่อให้เกิดการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่น และคุณภาพชีวิตที่ดีผ่านการทำงานแบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชนท้องถิ่น (ณัฐพัชร มณีโรจน์, 2560) ได้ให้ความสำคัญกับความหมายของการท่องเที่ยวโดยชุมชน เน้นความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าบ้านและนักท่องเที่ยวที่มาเยือนในขณะที่เข้ามาเรียนรู้วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชน สร้างความสมดุลระหว่างทรัพยากรการท่องเที่ยว สังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของสมาชิกในชุมชน รวมถึงสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับสมาชิกในชุมชน (พิฑูรย์ ทองฉิม, 2558) ได้ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของชุมชน สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมโดยชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดการทรัพยากร กำหนดทิศทาง การดำเนินกิจกรรม และโครงการต่าง ๆ อย่างครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ภายใต้กระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการวางแผนการบริหารจัดการการกระจายอำนาจการตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนไปพร้อมกัน

แนวคิดและทฤษฎี

จากแนวคิดของ Dodds, Ali, and Galaski, (2016) เสนอแนวคิดการท่องเที่ยวชุมชน (CBT) เป็นทางเลือกสำหรับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดย CBT คือการท่องเที่ยวที่ชุมชนเป็นเจ้าของและบริหารจัดการเอง มีเป้าหมายสร้างประโยชน์ให้ชุมชนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยระบุว่าความสำเร็จของ CBT ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่

1. การวางแผนแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาศักยภาพ

การศึกษาและฝึกอบรมด้านการจัดการท่องเที่ยวเป็นพื้นฐานสำคัญ ต้องมีการทำแผนที่ทรัพยากรท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม การระบุทรัพย์สิน และการมองภาพอนาคตร่วมกัน การสร้างทักษะด้านการบริการ ภาษา การสื่อสาร สุขอนามัย และความปลอดภัยให้กับคนในชุมชนเป็นสิ่งจำเป็น กระบวนการนี้ต้องใช้เวลาหลายปีและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง

2. ความร่วมมือและการเป็นหุ้นส่วนเพื่อเชื่อมโยงสู่ตลาด

ความร่วมมือช่วยลดความเสี่ยงของการล้มเหลวและหาไม่พบ CBT ที่ริเริ่มและควบคุมโดยชุมชนเพียงอย่างเดียวได้สำเร็จ การได้คำแนะนำและการเชื่อมโยงจากภายนอกเป็นสิ่งจำเป็นเพราะชุมชนชนบท

มักขาดทักษะและความรู้ในการเข้าร่วมธุรกิจท่องเที่ยว การสร้างพันธมิตรกับบริษัททัวร์ โรงแรม และเครือข่าย การตลาดจะช่วยให้เข้าถึงตลาดและสร้างความเป็นไปได้ทางการเงิน

3. การบริหารจัดการโดยคนในชุมชน/การเสริมพลังให้คนในชุมชน

การจัดการโดยท้องถิ่นต้องสอดคล้องกับขีดความสามารถจริงของผู้เข้าร่วม ควรจัดตั้งคณะกรรมการหรือองค์กรจัดการท่องเที่ยวท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและจัดการองค์กรช่วยเสริมอำนาจสมาชิกชุมชนและสร้างความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม การจัดการแบบกลุ่มอาจไม่มีประสิทธิภาพและลดแรงจูงใจในการทำงาน

4. การกำหนดเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของชุมชน

การรวมเป้าหมายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาชุมชนเข้าใน CBT ช่วยให้มีแรงจูงใจในความมุ่งมั่นต่อความยั่งยืน กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมรวมถึงโครงการอนุรักษ์ การจัดการของเสีย น้ำ และพลังงาน การทำสวน และเกษตรอินทรีย์ การปลูกป่าฟื้นฟู กิจกรรมด้านสังคมและเศรษฐกิจรวมถึงการช่วยสร้างโรงเรียน จัดหาน้ำให้ชุมชน เพิ่มผู้ประกอบการรายย่อย และฝึกอบรมคนท้องถิ่นเป็นมัคคุเทศก์

5. ความช่วยเหลือจากผู้สนับสนุน

ความห่างไกลของชุมชนเป็นจุดดั่งจุดในด้านความงามของธรรมชาติ แต่ขาดการเข้าถึงอำนาจ ความรู้ และทรัพยากร ผู้สนับสนุน CBT รวมถึงรัฐบาล องค์กรที่ไม่แสวงกำไร และภาคเอกชนมีความสำคัญในการพัฒนา CBT ที่ประสบความสำเร็จ การสนับสนุนอาจเป็นการตลาด การฝึกอบรมหรือการให้ทุน ดังนั้นโครงสร้างสถาบัน โปรแกรมเงินทุน และความร่วมมือกับภาคเอกชนจึงเป็นตัวอำนวยความสะดวกสำคัญ

6. การมุ่งเน้นสร้างรายได้เสริมเพื่อความยั่งยืนของชุมชนในระยะยาว

ความมั่นคงทางการเงินเป็นประเด็นสำคัญ เพราะหากไม่มีความสำเร็จในระยะยาวจะไม่อาจเกิดขึ้นได้ กิจกรรมท่องเที่ยวควรเป็นส่วนเสริมของกิจกรรมสร้างรายได้อื่นๆ เช่น เกษตรกรรมกาแฟที่เพิ่มการท่องเที่ยวกาแฟเป็นรายได้เสริม ชุมชนไม่ควรพึ่งพารายได้จากท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว เพราะอาจเสี่ยงต่อความผันผวนตามฤดูกาล ปัจจัยเศรษฐกิจมหภาค ภัยธรรมชาติ และปัจจัยอื่นที่ลดจำนวนนักท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตาม พวกเขาชี้ให้เห็นว่า CBT ในความเป็นจริงมักเผชิญกับอุปสรรคสำคัญ 5 ด้าน คือ ปัญหาการเงิน การตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ขีดความสามารถ และธรรมาภิบาล โดยเฉพาะความเป็นไปได้ทางการเงินถือเป็นปัจจัยกำหนดความสำเร็จที่สำคัญที่สุด ผู้วิจัยสรุปว่าหาก CBT ไม่สามารถสร้างความยั่งยืนทางการเงินได้ ก็ไม่อาจถือว่าประสบความสำเร็จได้ แม้จะมีผลดีด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) อย่างเป็นทางการ และการพูดคุยในบรรยากาศที่เป็นกันเองเพื่อซักถามข้อมูลและความคิดเห็นควบคู่ไปกับการสังเกตการณ์ (Observation) ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) แบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับหัวข้อวิจัย หรือความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ศึกษา (ชาย โพอธิสิตา, 2564; อัจศรา ประเสริฐสิน, 2564) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลุ่มลึกและครอบคลุมทุกมิติ โดยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญออกเป็น 4 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 13 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนตำบล ตะนาวศรี และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสวนผึ้ง ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนนโยบาย การท่องเที่ยวในระดับพื้นที่

2. กลุ่มภาคเอกชน จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ประกอบการที่พักหรือธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง ที่มีการดำเนินธุรกิจเชื่อมโยงและสนับสนุนกิจกรรมของตลาดโอ๊ะป่อยอย่างต่อเนื่อง

3. กลุ่มชุมชนและผู้บริหารตลาด จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้นำชุมชน คณะกรรมการบริหารจัดการตลาด โอ๊ะป่อย และตัวแทนราษฎรชาวบ้านที่มีประสบการณ์ในการดูแลและขับเคลื่อนตลาดมาอย่างน้อย 5 ปี เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกด้านการจัดการและอัตลักษณ์วัฒนธรรม

4. กลุ่มนักท่องเที่ยว จำนวน 3 คน ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เคยเดินทางมาเยือนตลาดโอ๊ะป่อยมากกว่า 1 ครั้ง เพื่อให้สามารถสะท้อนมุมมองการเปลี่ยนแปลง พัฒนาการ และความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การให้บริการใน แต่ละช่วงเวลา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) เพื่อจำแนกและจัดกลุ่มเนื้อหาให้สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำมาสังเคราะห์เพื่อเสนอกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนต่อไป

ผลการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 1 สถานการณ์การท่องเที่ยวโดยชุมชนของตลาดโอ๊ะป่อย ผลการศึกษาพบว่า ตลาด โอ๊ะป่อยมีสถานการณ์การดำเนินงานที่โดดเด่นใน 6 ด้าน คือ

1. การวางแผนและพัฒนาศักยภาพ มีระบบการทำงานที่ชัดเจนผ่านวงจร PDCA และการประชุมประจำ สัปดาห์ โดยใช้อัตลักษณ์กะเหรี่ยงเป็นจุดขายหลัก

2. ความร่วมมือในชุมชน ชุมชนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันผ่านสถาบันวัด โรงเรียน และ อบต. โดย เปลี่ยนความขัดแย้งในช่วงต้นเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจยั่งยืน

3. การบริหารจัดการ ชุมชนบริหารจัดการเอง 100% มีคณะกรรมการจากคนในพื้นที่ ตัดสินใจและ ดำเนินการเองโดยมีหน่วยงานภายนอกเป็นที่ปรึกษา

4. เป้าหมายด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นแนวคิด Zero Waste, Low Carbon และ BCG Economy ควบคู่ไปกับการสืบสานศรัทธาผ่านกิจกรรมตักบาตรพระล่องแพ

5. การสนับสนุนจากภาคี ได้รับการยอมรับในระดับประเทศผ่าน "รางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2567" และการ สนับสนุนจากภาคการศึกษาและเอกชน

6. การสร้างรายได้ รายได้กระจายสู่ชุมชนมานานกว่า 6-7 ปี เกิดการจ้างงานคนในพื้นที่เกือบ 100 คน และเกิดธุรกิจใหม่ เช่น โฮมสเตย์และคาเฟ่

วัตถุประสงค์ที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการท่องเที่ยวโดยชุมชน ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ตลาด โอ๊ะป่อยประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านบริหาร การมีส่วนร่วมเห็นเป้าหมายชัดเจน และความสามารถในการพึ่งพาตนเองโดยไม่ต้อง ออกไปทำงานนอกพื้นที่

2. ปัจจัยด้านเครือข่าย การเป็นหุ้นส่วนกับหน่วยงานระดับจังหวัดและกระทรวง รวมถึงการใช้สื่อโซเชียล มีเดียที่มีประสิทธิภาพ

3. ปัจจัยด้านอัตลักษณ์ มาตรฐานความสะอาด (Zero Waste) ที่สร้างความประทับใจระดับไม่เคยเห็น ตลาดที่ไหนสะอาดเท่านี้ และความภูมิใจในชุดกะเหรี่ยง

วัตถุประสงค์ที่ 3 เสนอกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กลยุทธ์สำคัญ ได้แก่

1. กลยุทธ์ 5 ร่วม คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมเรียนรู้
2. กลยุทธ์ Win-Win Situation: ทำงานกับภาคีโดยตอบโจทย์ KPI ของทั้งสองฝ่าย
3. กลยุทธ์การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม: การจัดสรรรายได้คืนสู่ชุมชน (ชุมชน 20%, โรงเรียน 10%, วัด 10%, กองทุนท่องเที่ยว 10%, พัฒนาตลาด 50%)

การอภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่ากลยุทธ์การพัฒนาของตลาดโอ๊ะป่อยมีความน่าสนใจและสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการและเป้าหมายความยั่งยืน ผลการศึกษาที่พบว่าตลาดโอ๊ะป่อยใช้แนวคิด "3 ธรรม" และ Zero Waste สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพัชร์ (2560) ที่ระบุว่าความสำเร็จของชุมชนท่องเที่ยวต้องเกิดจากการสร้างสมดุลระหว่างการใช้ทรัพยากรและการรักษาคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งตลาดโอ๊ะป่อยได้ยกระดับไปสู่มาตรฐาน BCG Economy และ Low Carbon ทำให้เห็นภาพความยั่งยืนที่เป็นรูปธรรมมากกว่าเพียงการอนุรักษ์แบบเดิม

2. การเสริมพลังและการมีส่วนร่วม (Empowerment) การที่ชุมชนบริหารจัดการเอง 100% สอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) ที่ยั่งยืน ซึ่ง พิฑูรย์ (2558) เคยเสนอไว้ว่าการกระจายอำนาจการตัดสินใจให้ชุมชนเป็นเจ้าของกระบวนการ จะช่วยสร้างสำนึกความรับผิดชอบ (Accountability) โดยตลาดโอ๊ะป่อยพิสูจน์ให้เห็นว่า เมื่อคนในชุมชนมีอิสระในการทำงานจะเกิดความสุขและความสามัคคี ลดการย้ายถิ่นฐานไปทำงานนอกพื้นที่

3. การเป็นหุ้นส่วนและรางวัลเลิศรัฐ การได้รับรางวัลเลิศรัฐประจำปี 2567 และการทำงานร่วมกับภาคี 7 ภาคส่วน เป็นการยืนยันว่ากลยุทธ์การสร้างหุ้นส่วน (Partnership) ตามแนวคิดของ Dodds et al. (2016) เป็นปัจจัยเร่งความสำเร็จที่สำคัญ การนำ KPI ของหน่วยงานสนับสนุนมาเชื่อมโยงกับความต้องการของชุมชน (Win-Win Situation) ทำให้เกิดการสนับสนุนที่ต่อเนื่องและมั่นคง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษากลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของตลาดโอ๊ะป่อย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เชื่อมโยงกับข้อค้นพบในการวิจัยข้างต้น โดยข้อเสนอแนะในภาพรวมประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานรัฐควรกำหนดนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบบูรณาการผ่านกลไก “ภาคีเครือข่าย 7 ภาคส่วน” โดยใช้ตลาดโอ๊ะป่อยเป็นต้นแบบในการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างเป็นระบบ สร้างกรอบการประเมินผลการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนที่ยืดหลัก 3 มิติ (เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม) และระบบ PDCA เป็นมาตรฐานสากล จัดตั้งศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนระดับภูมิภาค เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และกลยุทธ์ต่างๆ ให้แก่ชุมชนอื่น พัฒนากฎหมายและข้อบังคับที่สนับสนุนแนวคิด Zero Waste และ Low Carbon ในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน รวมถึงสร้างกลไกการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การสนับสนุนมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ชุมชนที่สนใจพัฒนาการท่องเที่ยวควรเริ่มต้นด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมผ่านการประชุมประจำ และการใช้หลักการ “5 ร่วม” เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน จัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการที่มาจาก

คนในชุมชนและแบ่งหน้าที่ชัดเจน พร้อมทั้งพัฒนาทักษะที่จำเป็นอย่างต่อเนื่อง นำอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมมาใช้เป็นจุดขายหลักและกำหนดเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ชัดเจน เช่น Zero Waste หรือ Low Carbon สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกโดยเข้าใจ KPI และสร้าง Win-Win Situation พัฒนากลไกการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมเพื่อสร้างความยั่งยืน โดยใช้วงจร PDCA ในการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในบริบทที่แตกต่างกัน เช่น ชุมชนชาติพันธุ์อื่น ๆ ชุมชนเกาะ หรือชุมชนเมือง เพื่อหากลยุทธ์ที่เหมาะสมกับแต่ละบริบท ทำการศึกษาระยะยาวเพื่อติดตามความยั่งยืนของการพัฒนาและผลกระทบต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น วิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว ศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของการท่องเที่ยวโดยชุมชนต่อครอบครัวและรายบุคคลในระยะยาว รวมถึงพัฒนาแบบจำลองหรือเครื่องมือประเมินความพร้อมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนอื่น ๆ

บรรณานุกรม

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564)*.

กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

ชาย โปธิสิตา. (2564). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

ณัฐพัชร์ มณีโรจน์. (2560). การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน. *วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทย นานาชาติ*, 13(2), 25-46.

ปาณิตา อ่อนแสง และ ศศิยา ศิริพานิช. (2558). การสำรวจกิจกรรม สิ่งอำนวยความสะดวก และการจัดการของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3 แห่ง ในจังหวัดราชบุรี. ใน *การประชุมวิชาการพืชสวนแห่งชาติ ครั้งที่ 14: พืชสวนไทย ไร้พรมแดน*. คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

พิฑูรย์ ทองฉิม. (2558). *ศึกษาการจัดการความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะลันตา จังหวัด กระบี่* [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2562). *ผลกระทบของการท่องเที่ยวโดยชุมชนต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น*.

กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

สำนักท่องเที่ยวโดยชุมชน. (2557). *คู่มือ เกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน*.

กรุงเทพฯ: องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน).

อัจฉรา ประเสริฐสิน. (2564). *เครื่องมือการวิจัยทางการศึกษาและสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Dodds, R., Ali, A., & Galaski, K. (2016). Mobilising Knowledge: Determining key elements for success and pitfalls in developing Community Based Tourism. *Current Issues in Tourism*, 21(13), 1547-1568.

- Giampiccoli, A., & Kalis, J. H. (2012). Tourism, Food, and Culture: Community-based Tourism, Local Food, and Community Development in Mpondoland. *Culture, Agriculture, Food and Environment*, 34(2), 101–123.
- Goodwin, H. and Santilli, R. (2009). *Community-Based Tourism: A Success? ICRT Occasional Paper*, 11, 1-37.
- Murphy, P. E. (1985). *Tourism: A Community Approach*. New York and London: Methuen.
- UNDP Thailand (2022). *Community-Based Tourism Social Innovation Playbook*. United Nations Development Programme.

**แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย
อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**
**Guidelines for Improving the Quality of Life of People in Khao Noi
Subdistrict Municipality, PranBuri District, PrachuapKhiri Khan Province**
สมฤดี ไชยนต์
Somrudee Chaiyon
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ เทศบาลตำบลเขาน้อย
General Administration Officer, Khao Noi Sub-district Municipality
E-mail: Somrudee.cha@rmutr.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อสำรวจคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2. เพื่อระบุปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพข้อมูลที่ได้รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 12 คน ได้แก่ บุคลากรระดับผู้บริหาร บุคลากรระดับปฏิบัติการ และประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลเขาน้อย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กระบวนการวิเคราะห์แก่นสาระ ผลการวิจัย พบว่า 1) คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประชาชนมีความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี 2) ปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อยอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ยังประสบปัญหาคุณภาพชีวิตในหลายด้าน 3) แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ควรมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านสุขภาพและด้านสิ่งแวดล้อม โดยการปลูกฝังจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน โดยเฉพาะการจัดการขยะ และการส่งเสริมกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี (2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ควรมุ่งเน้นความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งเน้นความมั่นคงทางรายได้และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานควบคู่ไปกับการปลูกฝังจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา คุณภาพชีวิต การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลเขาน้อย

Abstract

This research aimed at the following objectives: 1. to survey the quality of life of people in Khao Noi Subdistrict Municipality, Pran Buri District, Prachuap Khiri Khan Province; 2. to identify quality of life problems affecting residents in Khao Noi Subdistrict Municipality, Pran Buri District, Prachuap Khiri Khan Province; and 3. to propose development guidelines for improving the quality of life of residents in Khao Noi Subdistrict Municipality, Pran Buri District, Prachuap Khiri Khan Province. This study employed a qualitative research design.

Data were collected through in-depth interviews, participant and non-participant observations. The sample consisted of 12 key informants, executive level personnel, operational level personnel and people in the area under the responsibility of Khao Noi Subdistrict Municipality. Data analysis was conducted using content analysis methodology. The research findings revealed that: 1) residents in Khao Noi Subdistrict Municipality demonstrated good levels of satisfaction with their quality of life; 2) Problems with the quality of life of people in Khao Noi Subdistrict Municipality, Pran Buri District, Prachuap Khiri Khan Province, still face problems with the quality of life in many aspects. 3) Guidelines for improving the quality of life of residents in Khao Noi Subdistrict Municipality, Pran Buri District, Prachuap Khiri Khan Province include: (1) Health and Environment, by providing exercise facilities and implementing efficient waste management; and (2) Economy and Society, by focusing on income security and infrastructure development, while simultaneously cultivating environmental awareness among the citizens.

Keywords: Development guidelines, Quality of life, Local Development, KhaoNoiSubdistrict Municipality

บทนำ

คุณภาพชีวิตถือเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่สะท้อนถึงความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของสังคม ทั้งในระดับโลกและระดับประเทศ ทว่าประเทศไทยยังเผชิญความท้าทายจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ค่าครองชีพที่สูงขึ้น ปัญหามลพิษ และความเหลื่อมล้ำทางสังคม แม้จะมีความก้าวหน้าด้านระบบสาธารณสุข การศึกษา และโครงสร้างพื้นฐาน แต่ปัญหาโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) มลพิษฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 และการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ยังคงเป็นประเด็นที่ต้องเร่งจัดการ ดังนั้น การยกระดับคุณภาพชีวิตจึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นองค์รวม โดยบูรณาการเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี พร้อมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีและความยั่งยืนให้แก่ประเทศในระยะยาว

การพัฒนาคุณภาพชีวิตมีรากฐานจากแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มุ่งยกระดับเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล ในระดับประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ได้รับการประกาศใช้โดยรัฐบาลไทย มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยยุทธศาสตร์นี้เน้นการพัฒนาประชากรในหลายด้านสำคัญ ซึ่งเกี่ยวข้องกับตรงกับคุณภาพชีวิตของประชาชน ได้แก่ การเพิ่มรายได้และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การพัฒนาระบบสาธารณสุขที่มีคุณภาพ และการจัดการศึกษาที่เท่าเทียมและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561; รัฐบาลไทย, 2561) โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์ชาติเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนอาชีพและรายได้ของประชาชน รวมถึงการกระจายรายได้ให้เกิดความเป็นธรรมด้านสาธารณสุข มุ่งเน้นการสร้างระบบสุขภาพที่เข้าถึงได้ มีคุณภาพ และป้องกันโรค ลดความเสี่ยงด้านสุขภาพของประชาชน ด้านการศึกษา ยุทธศาสตร์เน้นการพัฒนาหลักสูตรและระบบการเรียนรู้ที่ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต จากเป้าหมายดังกล่าว ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จึงเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนไทยให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีโอกาสในการพัฒนาตนเอง และสามารถเติบโตในสังคมอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวได้ถูกถ่ายทอดลงสู่ระดับปฏิบัติผ่านบทบาท

ของ "องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" ซึ่งถือเป็นหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด มีหน้าที่สำคัญในการนำนโยบายระดับชาติมาแปลงสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงจุดและทันท่วงที ซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อให้ประชาชนสามารถพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา ทั้งในส่วนบุคคล ครอบครัว ชุมชน จึงต้องมีการพัฒนาในด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้มีแนวคิดเจตคติที่ดี รู้จักการบริหารตนเอง การเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพและรายได้ที่พอเพียงต่อการดำรงชีวิต มีคุณธรรม ศีลธรรม ถ้าหากปฏิบัติได้ เช่นนี้ เท่ากับเป็นการยกระดับทั้งตนเองและสังคม ทำให้มีคุณค่า มีความเจริญงอกงาม ปัญหาต่างๆ ในสังคมลดน้อยลง เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม ปัญหามลภาวะเป็นพิษ เป็นต้น ประเทศต่างๆ จึงพยายามอย่างเต็มที่ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น (อนรรฆ อีสหะ, 2562) การพัฒนาคุณภาพชีวิตจึงควรเริ่มจากท้องถิ่นซึ่งใกล้ชิดประชาชนและตอบสนองต่อปัญหาได้ตรงจุดสำหรับเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท ประชาชนส่วนใหญ่ทำงานรับราชการ เกษตร และอาชีพอิสระ ยังคงประสบปัญหารายได้ไม่มั่นคง การเข้าถึงบริการสุขภาพ การศึกษา และปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการขยะ น้ำเสีย และมลพิษ แนวทางพัฒนาที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมของประชาชนและบูรณาการทุกภาคส่วน พร้อมใช้เทคโนโลยีและข้อมูลเปิดเพื่อการวางแผนและติดตามผลที่มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการฝึกทักษะใหม่เป็นกุญแจสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและลดความเหลื่อมล้ำในการจ้างงาน การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นหัวใจของการสร้างความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชนและทำให้การพัฒนาท้องถิ่นยั่งยืน

การขาดข้อมูลและแนวทางที่ชัดเจนอาจทำให้คุณภาพชีวิตประชาชนถดถอย ปัญหาเศรษฐกิจ สุขภาพ และสิ่งแวดล้อมรุนแรงขึ้น เช่น โอกาสทางอาชีพลด โรคเรื้อรังเพิ่ม และการจัดการขยะหรือน้ำเสียไร้ประสิทธิภาพ นโยบายท้องถิ่นอาจไม่สอดคล้องความต้องการจริงเกิดโครงการสิ้นเปลืองงบประมาณและเพิ่มความเหลื่อมล้ำเพราะกลุ่มเปราะบางเข้าถึงบริการพื้นฐานยาก อย่างไรก็ตาม ภาวะไร้แนวทางจากรัฐอาจกระตุ้นให้ชุมชนรวมตัวแก้ปัญหาและพัฒนานวัตกรรมท้องถิ่น เช่น เกษตรยั่งยืนหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง แม้มีข้อดีบางประการ แต่ผลเสียโดยรวมยังส่งผลกระทบกว้างขวางและรุนแรงกว่า

เทศบาลตำบลเขาน้อยเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางบริการสาธารณะ ดูแลโครงสร้างพื้นฐาน จัดการทรัพยากรธรรมชาติและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน โดยมุ่งพัฒนาพื้นที่ตามหลักการพัฒนายั่งยืน ทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชน การสนับสนุนเศรษฐกิจฐานรากและวิสาหกิจชุมชน การพัฒนาสาธารณสุข และจัดการสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการประสานงานระหว่างรัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาในด้านสาธารณสุข สุขภาพ และการอนุรักษ์ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ แนวทางนี้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่เน้นการกระจายอำนาจและเสริมสร้างบทบาทท้องถิ่นให้เป็นกลไกพัฒนาประเทศจากฐานราก

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นในการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม ให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และยั่งยืน สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติและบทบาทหน้าที่ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ซึ่งนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2. เพื่อระบุปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีคุณภาพชีวิต 8 ด้านของ Stiglitz, Sen และFitoussi

Stiglitz, Sen และFitoussi (2009) แนวคิดคุณภาพชีวิต 8 ด้านนี้เกิดจากการที่รัฐบาลฝรั่งเศสในปี 2008 ได้แต่งตั้งคณะกรรมการนำโดย Joseph Stiglitz, Amartya Sen และJean-Paul Fitoussi ให้ศึกษาแนวทางใหม่ในการวัดความก้าวหน้าของสังคมที่ไม่อิงกับตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว เช่น GDP ซึ่งไม่สามารถสะท้อน "ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน" ได้อย่างแท้จริงว่า "คุณภาพชีวิตควรถูกวัดโดยคำนึงถึงหลายมิติของชีวิตมนุษย์ ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ไม่ใช่เพียงแค่รายได้หรือการเติบโตทางเศรษฐกิจ"

แนวคิดนี้จึงเสนอกรอบการวัดคุณภาพชีวิตที่ครอบคลุมมิติต่าง ๆ ของชีวิตมนุษย์ โดยยึดแนวคิดของ Capability Approach ของ Sen เป็นพื้นฐาน และเสริมด้วยการวัดเชิงประสบการณ์ (subjective well-being) โดยเสนอว่าคุณภาพชีวิตควรได้รับการประเมินจาก 8 ด้าน ได้แก่

1. สุขภาพ (Health) สุขภาพเป็นพื้นฐานสำคัญของการมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีมิติด้านสุขภาพนี้ครอบคลุมทั้งสุขภาพร่างกาย สุขภาพจิต และสุขภาวะทางสังคม ไม่ได้จำกัดเพียงแค่การปราศจากโรคร้ายไข้เจ็บเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความสามารถของบุคคลในการใช้ชีวิตประจำวันอย่างอิสระ เช่น การเดินทาง การทำกิจกรรมส่วนตัว หรือการเข้าสังคม ตัวชี้วัดสำคัญในมิตินี้ เช่น อายุขัยเฉลี่ยที่สุขภาพดี (healthy life expectancy), อัตราการเสียชีวิตของทารก, การเข้าถึงบริการสาธารณสุข, สัดส่วนของคนที่ประสบกับโรคเรื้อรัง และภาวะสุขภาพจิต (เช่น ความเครียด วิตกกังวล ซึมเศร้า)

2. การศึกษา (Education) การศึกษามีบทบาทสำคัญทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เป็นกลไกที่ช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ ความสามารถในการแก้ปัญหา และเพิ่มโอกาสในชีวิต การศึกษาไม่ได้หมายถึงการเรียนในระบบเพียงอย่างเดียว แต่ยังครอบคลุมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) เช่น การฝึกอบรม ทักษะอาชีพ การรู้หนังสือ การใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวชี้วัดในมิตินี้ได้แก่ อัตราการรู้หนังสือ อัตราการเข้าเรียนในแต่ละระดับ ระยะเวลาเฉลี่ยของการศึกษา และคุณภาพของระบบการศึกษา

3. รายได้และมาตรฐานการครองชีพ (Income and Standard of Living) มิตินี้สะท้อนถึงความสามารถในการเข้าถึงทรัพยากรพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย การเดินทาง และการบริโภคอื่น ๆ รายได้ที่เพียงพอและมั่นคงช่วยลดความเครียดในชีวิต และเปิดโอกาสให้บุคคลสามารถเลือกใช้ชีวิตในแบบที่ตนเองต้องการ ตัวชี้วัดสำคัญ ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน, ความเหลื่อมล้ำทางรายได้, สัดส่วนรายจ่ายต่อรายได้, ความสามารถในการออม, ความมั่นคงด้านการจ้างงาน และคุณภาพของที่อยู่อาศัย

4. สิ่งแวดล้อม (Environment) คุณภาพของสิ่งแวดล้อมมีผลกระทบโดยตรงต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของมนุษย์ การเข้าถึงอากาศที่บริสุทธิ์ น้ำสะอาด พื้นที่สีเขียว รวมถึงการจัดการขยะอย่างเหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญของคุณภาพชีวิต การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ มลพิษทางเสียง และมลภาวะทางอากาศ เช่น ฝุ่น PM2.5 เป็นตัวอย่างของปัจจัยที่ลดทอนคุณภาพชีวิตในมิตินี้ ตัวชี้วัดได้แก่ คุณภาพอากาศ ดัชนีมลพิษ การเข้าถึงแหล่งน้ำสะอาด พื้นที่สีเขียวในชุมชน และการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม

5. ความปลอดภัย (Security) ความปลอดภัยในบริบทนี้รวมถึงทั้งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เช่น การป้องกันอาชญากรรม ความกลัวภัยจากความรุนแรง ความมั่นใจว่าในอนาคตจะมีรายได้หรือการงานรองรับ ความปลอดภัยจึงไม่ใช่แค่การมีตำรวจหรือกล้องวงจรปิดเท่านั้น แต่รวมถึงความมั่นคงในการใช้ชีวิตโดยไม่ต้องหวาดกลัว ตัวชี้วัดในมิตินี้ เช่น อัตราการเกิดอาชญากรรม การเกิดภัยพิบัติ ความกลัวในการใช้ชีวิตประจำวัน ความไม่มั่นคงในการจ้างงาน และการมีหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุม

6) งานและความสมดุลของชีวิต (Work and Life Balance) การมีงานทำที่เหมาะสม รายได้เพียงพอ และไม่รบกวนชีวิตส่วนตัวจนเกินไป เป็นกุญแจสำคัญของคุณภาพชีวิต มิตินี้ครอบคลุมถึงระยะเวลาทำงาน ชั่วโมงการทำงานที่สมเหตุสมผล ความพึงพอใจในงาน ความสามารถในการดูแลครอบครัว หรือทำกิจกรรมยามว่าง การทำงานที่มากเกินไปส่งผลต่อความเครียด สุขภาพ และความสัมพันธ์ทางสังคม ตัวชี้วัด เช่น จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์ ความยืดหยุ่นในการทำงาน สัดส่วนของเวลาว่าง รายได้จากการทำงาน และความรู้สึกมีคุณค่าในงานที่ทำ

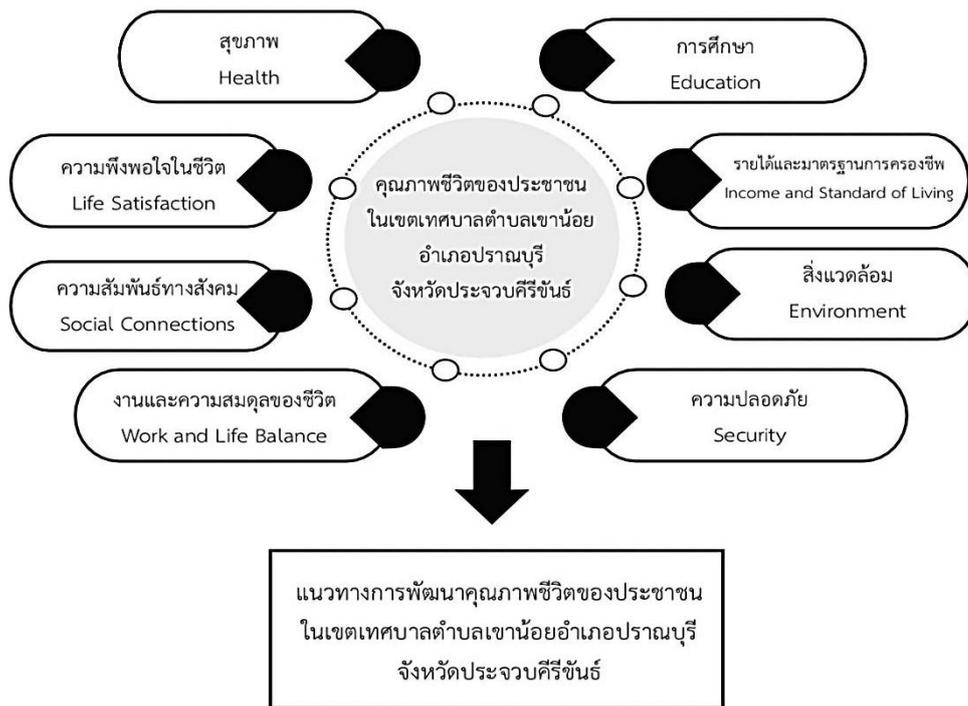
7) ความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Connections) มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลในครอบครัว ชุมชน และสังคมในวงกว้าง เป็นปัจจัยสำคัญของสุขภาวะทางจิตใจและการมีคุณภาพชีวิตที่ดี มิตินี้รวมถึงการมีคนให้พึ่งพาเมื่อเกิดปัญหา การมีเครือข่ายทางสังคม การรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ตัวชี้วัด ได้แก่ ระดับความไว้วางใจในสังคม การมีเพื่อนสนิท จำนวนการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การมีส่วนร่วมในองค์กรหรือชุมชน และการสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับ

8) ความพึงพอใจในชีวิต (Life Satisfaction) เป็นการวัดคุณภาพชีวิตจากมุมมองของบุคคลเอง สะท้อนความรู้สึกเกี่ยวกับชีวิตโดยรวมในแง่ของความสุข ความหมายของชีวิต และการบรรลุเป้าหมายส่วนตัว มิตินี้ถือเป็นผลลัพธ์สุดท้ายของมิติทั้งหมดรวมกัน การรับรู้ว่า “ชีวิตดี” หรือ “ชีวิตมีคุณค่า” เป็นเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนา ตัวชี้วัด เช่น ดัชนีความสุข ความพึงพอใจในชีวิตตนเอง คะแนนประเมินตนเองเกี่ยวกับชีวิตในอนาคต และความรู้สึกถึงเป้าหมายและความหมายในชีวิต

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดนี้พัฒนาขึ้นโดยใช้ แนวคิดคุณภาพชีวิต 8 ด้านของ Stiglitz, Sen และ Fitoussi (2009) เป็นแกนกลางสำคัญ ซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการวัดความก้าวหน้าของสังคมผ่าน "ความเป็นอยู่ที่ดี" มากกว่าการใช้ดัชนีทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว

ผู้วิจัยได้เลือกใช้มิติการวัดคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่เทศบาลตำบลเขาน้อย โดยอ้างอิงจากตัวแปรหลัก 8 ประการ ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านรายได้และมาตรฐานการครองชีพ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความปลอดภัย ด้านงานและความสมดุลของชีวิต ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านความพึงพอใจในชีวิต ตัวแปรทั้ง 8 ด้านนี้ถูกนำมาใช้เป็นกรอบในการสำรวจคุณภาพชีวิต และระบุปัญหาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย เพื่อนำไปสู่การเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัยสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ (Formal Interview) ใช้การพูดคุยในบรรยากาศที่เป็นกันเอง ซักถามข้อมูลและความคิดเห็น ควบคู่ไปกับการสังเกตการณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant)

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยใช้เกณฑ์คุณลักษณะเพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการลงลึก (ชาย โปธิสิตา, 2556) โดยจะต้องเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องมีประสบการณ์ในเรื่องที่ศึกษาซึ่งมีผลต่อข้อมูล และต้องอาศัยความชำนาญ หรือความรู้ของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นพิเศษเป็นข้อมูลสำคัญ (อัจฉรา ประเสริฐสิน, 2564) หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งหมดจำนวน 12 คน ได้แก่

1. กลุ่มผู้บริหารเทศบาลตำบลเขาน้อย จำนวน 3 ท่าน คัดเลือกจากผู้มีบทบาทโดยตรงในการกำหนดนโยบาย วางแผนยุทธศาสตร์ และอนุมัติงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่
2. กลุ่มบุคลากรระดับปฏิบัติการ จำนวน 3 ท่าน คัดเลือกจากเจ้าหน้าที่ในสังกัดกองงานที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการบริการสาธารณะ ได้แก่ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และกองสวัสดิการสังคม ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเชิงปฏิบัติ
3. กลุ่มภาคประชาชน จำนวน 6 ท่าน คัดเลือกจากผู้นำชุมชนที่มีความเข้าใจสภาพปัญหาในพื้นที่ และตัวแทนจากกลุ่มประชาชนหรือกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการดำเนินนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาล

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ประชาชนมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ โดยมีปัจจัยสนับสนุนสำคัญ มาจากรายได้ที่มั่นคง เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพราชการและงานประจำ อันเอื้อต่อการจัดการชีวิตความเป็นอยู่ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งประชาชนสามารถเข้าถึงระบบการศึกษาได้อย่างทั่วถึง ตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียนจนถึงภาคบังคับรวมถึงการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งช่วยส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะตามความต้องการของแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตามประชาชนกลุ่มผู้สูงอายุจำนวนมากยังคงเผชิญปัญหาสุขภาพจากโรคเรื้อรังไม่ติดต่อ (NCDs) เช่น โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง และโรคหัวใจ ขณะที่สิ่งแวดล้อมในเขตเมืองเริ่มประสบปัญหา มลพิษ ขยะ และน้ำเสีย ถึงกระนั้น โดยภาพรวมพื้นที่ยังคงมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอยู่ในระดับสูง เนื่องจากตั้งอยู่ใกล้สถานีตำรวจและหน่วยทหาร ประชาชนส่วนใหญ่สามารถรักษาสมดุลระหว่างการทำงาน และการดำเนินชีวิตส่วนตัวได้อย่างเหมาะสม มีความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลและเอื้อต่อการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีระดับความพึงพอใจในชีวิตอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งปัจจัยเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตโดยรวมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการดำรงชีวิตอย่างราบรื่นและมีความสุข

ปัญหาที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อยอำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 1) ปัญหาคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ พบว่าผู้สูงอายุเผชิญกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง และโรคหัวใจเพิ่มมากขึ้น ส่งผลมาจากพฤติกรรมการบริโภคอาหารสำเร็จรูปและขาดการออกกำลังกายเป็นระยะเวลานานจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเสื่อมถอยของสุขภาพโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีทฤษฎีคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (WHOQOL) ที่กล่าวว่า คุณภาพชีวิตไม่ได้หมายถึงการไม่มีโรคเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงสุขภาวะร่างกาย จิตใจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะ มิติด้านร่างกาย (Physical Health) ที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน ความเหนื่อยล้า ความเจ็บป่วย และความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวัน นอกจากนี้ยังเชื่อมโยงกับ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ของ Maslow (1943) ในขั้นพื้นฐาน คือ ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ หากปราศจากความต้องการเหล่านี้ มนุษย์จะไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ ตัวอย่างได้แก่ อาหาร น้ำดื่ม อากาศบริสุทธิ์ การพักผ่อน การนอนหลับ ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ เพื่อรักษาสมดุลของร่างกาย ความต้องการในระดับนี้จึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่สุดของชีวิต และความปลอดภัย (Safety Needs) เมื่อความต้องการพื้นฐานได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะเริ่มแสวงหาความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิต เช่น ความมั่นคงในที่อยู่อาศัย การมีรายได้ประจำหรืออาชีพที่มั่นคง การได้รับความคุ้มครองจากอันตรายทั้งทางกายภาพ (เช่น อุบัติเหตุ อาชญากรรม) และทางจิตใจ (เช่น ความเครียด ความไม่แน่นอนในอนาคต) รวมถึงการมีระบบกฎหมาย การรักษาพยาบาล และประกันสังคมที่ช่วยเสริมสร้างความรู้สึกรับประกัน เพราะหากประชาชนไม่สามารถเข้าถึงอาหารที่ดีต่อสุขภาพและการออกกำลังกายได้ ย่อมส่งผลต่อสุขภาพร่างกายและความมั่นคงในชีวิตโดยตรง 2) ปัญหาคุณภาพชีวิตด้านการศึกษา พบว่า เด็กและเยาวชนเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ แต่ยังพบความเหลื่อมล้ำระหว่างครอบครัวฐานะดีและรายได้น้อย ผู้ปกครองบางกลุ่มมีข้อจำกัดด้านรายได้และโอกาส ส่งผลให้บุตรหลานเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้น้อยกว่า ขณะที่ค่านิยมส่งบุตรหลานไปเรียนโรงเรียนเอกชนทำให้ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความสามารถและการเลือก (Capability Approach) ของ Amartya Sen และ Martha Nussbaum แนวคิดนี้มุ่งเน้นไปที่เสรีภาพและความสามารถ (capabilities) ของบุคคลในการเลือกดำรงชีวิตที่ตนให้คุณค่า ไม่ได้วัดคุณภาพชีวิตจากรายได้เพียงอย่างเดียว แต่จากโอกาสและความสามารถในการ

การเข้าถึงบริการพื้นฐาน เช่น การศึกษา หากครอบครัวรายได้น้อยไม่สามารถส่งบุตรหลานเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้ ย่อมสะท้อนถึงการขาด capabilities และการถูกจำกัดเสรีภาพในการเลือกนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีคุณภาพชีวิต 8 ด้านของ Stiglitz, Sen และ Fitoussi (2009) ที่ระบุว่า “การศึกษา” เป็นหนึ่งในมิติหลักของคุณภาพชีวิต โดยการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพ เพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ และสร้างความเท่าเทียมในสังคม การที่เด็กและเยาวชนบางกลุ่มเข้าถึงการศึกษาที่ด้อยคุณภาพกว่าจึงสะท้อนความเหลื่อมล้ำในมิตินี้โดยตรง ดังนั้น ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่เกิดขึ้นจึงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยรวมของประชาชนในพื้นที่ 3) ปัญหาคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเขาน้อยยังเผชิญปัญหาขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นจากกิจกรรมชุมชน การจัดเก็บและการคัดแยกขยะไม่ทั่วถึง พบมลพิษทางอากาศจากโรงงานใกล้เคียง รวมถึงปัญหาน้ำเสียภายในชุมชน ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (WHOQOL) ที่กำหนดให้ “สิ่งแวดล้อม” เป็นหนึ่งในมิติสำคัญของคุณภาพชีวิต โดยครอบคลุมถึงความปลอดภัย ความสะดวกในการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ และบริการสาธารณะ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีคุณภาพชีวิต 8 ด้านของ Stiglitz, Sen และ Fitoussi ซึ่งระบุว่าสิ่งแวดล้อมที่ดีมีผลโดยตรงต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของมนุษย์ ขณะที่การเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ อีกทั้งยังสามารถเชื่อมโยงได้กับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ Maslow (1943) ในขั้นความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ที่เชื่อว่ามนุษย์ต้องการสภาพแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย และมั่นคงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้มีความมั่นคงและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอปราณบุรีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ 1.1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ ควรจัดสถานที่และเครื่องออกกำลังกายให้ชุมชนส่งเสริมการออกกำลังกายและการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ เทศบาลตำบลเขาน้อย มีการดำเนินงานด้านสุขภาพที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยจัดให้มีสถานที่และอุปกรณ์ออกกำลังกายสำหรับชุมชน เพื่อสร้างโอกาสในการส่งเสริมสุขภาพที่ดี ขณะเดียวกันได้ตระหนักถึงปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จึงมีการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ โรงพยาบาล และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการตรวจสุขภาพ เผยแพร่ข้อมูลด้านสุขภาพ และรณรงค์ให้ประชาชนดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังดำเนินการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพเชิงรุก ได้แก่ การออกกำลังกายและการบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ อันเป็นแนวทางสำคัญในการเสริมสร้างสุขภาพและป้องกันโรค เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (WHOQOL) ซึ่งว่าสุขภาพร่างกายเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันและความพึงพอใจต่อชีวิต นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) ในขั้นความต้องการ ทางกายภาพและความปลอดภัย (Physiological and Safety Needs) ที่เน้นว่าการมีสุขภาพแข็งแรงและอาหารที่เหมาะสมเป็นพื้นฐานสำคัญของคุณภาพชีวิต ขณะเดียวกันยังสัมพันธ์กับทฤษฎีความอยู่ดีมีสุข PERMA Model ของ Seligman (2011) โดยเฉพาะองค์ประกอบ Positive Emotion และ Engagement ที่เน้นการสร้างอารมณ์เชิงบวกและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งช่วยให้ประชาชนเกิดความสุข ความภาคภูมิใจ และความรู้สึกรักคุณค่าในชีวิต ดังนั้น แนวทางการดำเนินงานด้านสุขภาพดังกล่าวจึงไม่เพียงตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชน แต่ยังเป็นการสร้าง

รากฐานของการมีชีวิตที่สมดุลและยั่งยืนในระยะยาว 1.2) การพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อม ควรมุ่งเน้นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อลดมลพิษและส่งเสริมสุขภาพของประชาชน การจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการคัดแยก เก็บรวบรวม และกำจัดที่ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งการบำบัดน้ำเสียจากครัวเรือนก่อนปล่อยสู่แหล่งน้ำสาธารณะ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสร้างสมดุลของระบบนิเวศ ซึ่งทั้งหมดจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (WHOQOL) ที่กำหนดให้ “สิ่งแวดล้อม” เป็นหนึ่งในมิติหลักของคุณภาพชีวิต ครอบคลุมถึงความปลอดภัย ความสะดวกในการเข้าถึงทรัพยากร และคุณภาพของสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีคุณภาพชีวิต 8 ด้านของ Stiglitz, Sen และ Fitoussi ที่เห็นว่าสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อความเป็นอยู่ที่ดีและความยั่งยืนของสังคม ขณะเดียวกันยังสามารถอธิบายได้ตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow’s Hierarchy of Needs) ในขั้นความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามนุษย์ต้องการสภาพแวดล้อมที่สะอาดและปลอดภัยเพื่อความมั่นคงและสุขภาพที่ดี ดังนั้น การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมจึงเป็นแนวทางสำคัญที่ไม่เพียงแก้ไขปัญหามลพิษ แต่ยังสร้างรากฐานของคุณภาพชีวิตที่มั่นคงและยั่งยืนให้กับประชาชนในพื้นที่ 2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอปรามบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการสนับสนุนอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ผ่านการจัดทำโครงการพัฒนาอาชีพการฝึกอบรมทักษะใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อสร้างโอกาสในการจ้างงานและยกระดับคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ ให้มั่นคงยั่งยืน พร้อมกันนี้ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสุขภาพและสิ่งแวดล้อมของประชาชนควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะเป็นถนน แสงสว่าง สาธารณูปโภค เพื่อสร้างความปลอดภัยและความสะดวกในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องปลูกฝังจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน โดยเฉพาะการจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถพึ่งพาตนเองได้ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (WHOQOL) ในหลายมิติ ทั้งมิติสุขภาพกาย (Physical Health), สิ่งแวดล้อม (Environment), และ ความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationships) โดยแนวทางการพัฒนาอาชีพและโครงสร้างพื้นฐานเป็นปัจจัยที่ช่วยสร้างความปลอดภัย ความสะดวก และความมั่นคงในการดำรงชีวิต นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ ทฤษฎีคุณภาพชีวิต 8 ด้านของ Stiglitz, Sen และ Fitoussi (2009) กับมิติ มาตรฐานการครองชีพ (Material Living Standards), สุขภาพ (Health), สิ่งแวดล้อม (Environment) และ ความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Connections) ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบหลักของคุณภาพชีวิต การสนับสนุนอาชีพและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจึงเป็นการตอบสนองต่อมิติที่ทฤษฎีนี้กำหนดไว้ในขณะเดียวกันยังสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (1943) ครอบคลุมหลายขั้น เริ่มตั้งแต่ ความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs) เช่น การมีงาน รายได้ อาหารและที่อยู่อาศัย, ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เช่น โครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค และสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ไปจนถึง ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ผ่านการสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์ในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอเนื้อหาสาระที่เชื่อมโยงกับข้อค้นพบในการวิจัยข้างต้นโดยเสนอแนะในภาพรวมประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านสุขภาพ ควรกำหนดนโยบายสนับสนุนการสร้างพื้นที่และอุปกรณ์ ออกกำลังกายในทุกชุมชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยสามารถเข้าถึงกิจกรรมทางกายได้อย่างทั่วถึง ควบคู่กับการผลักดันมาตรการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพเชิงรุก เช่น การรณรงค์ด้านโภชนาการ การป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และการเฝ้าระวังสุขภาพในกลุ่มเสี่ยง โดยอาศัยการบูรณาการระหว่างหน่วยงานสาธารณสุข โรงพยาบาล และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เพื่อให้การดูแลสุขภาพของประชาชนดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2. ด้านสิ่งแวดล้อม ควรกำหนดนโยบายเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในเขตเมืองและชุมชน เพื่อช่วยลดปัญหามลพิษทางอากาศและสร้างสมดุลของระบบนิเวศ พร้อมทั้งพัฒนานโยบายการจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร ตั้งแต่การคัดแยก การเก็บรวบรวม จนถึงการจัดเก็บที่ถูกสุขลักษณะ และควรมีมาตรการจัดทำระบบบำบัดน้ำเสียในครัวเรือนและชุมชน เพื่อควบคุมการปล่อยน้ำเสียสู่สิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยป้องกันปัญหาด้านสุขภาพและยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

3. ด้านเศรษฐกิจ ควรกำหนดนโยบายสนับสนุนการสร้างงานและอาชีพที่เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น ทั้งในรูปแบบอาชีพหลักและอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มความมั่นคงทางรายได้ของครัวเรือน ควบคู่กับการจัดโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะใหม่ ๆ โดยเฉพาะทักษะด้านดิจิทัล เพื่อยกระดับศักยภาพในการประกอบอาชีพและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดแรงงาน นอกจากนี้ยังควรสนับสนุนการรวมกลุ่มของวิสาหกิจชุมชนและความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอปรานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ควรมีการดำเนินงานเชิงปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยในด้านสุขภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดตั้งลานกีฬาและศูนย์สุขภาพชุมชนที่สามารถใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้มีโครงการตรวจสุขภาพเชิงรุกและบริการสุขภาพเชิงป้องกันสำหรับผู้สูงอายุ เช่น คลินิกสุขภาพผู้สูงอายุ หน่วยตรวจสุขภาพเคลื่อนที่ และการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขให้สามารถทำหน้าที่คัดกรองสุขภาพเบื้องต้นแก่ประชาชนในพื้นที่ได้

2. ด้านสิ่งแวดล้อม ควรจัดทำโครงการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง เช่น การปลูกต้นไม้ในชุมชน การพัฒนาสวนสาธารณะ และการส่งเสริมกิจกรรมปลูกต้นไม้โดยชุมชนเอง พร้อมทั้งพัฒนาระบบการจัดการขยะด้วยการจัดตั้งจุดคัดแยกขยะในทุกชุมชน การจัดอบรมความรู้ด้านการจัดการขยะอย่างถูกวิธี และการสร้างแรงจูงใจให้ครัวเรือนเข้าร่วมโครงการลดขยะ นอกจากนี้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียจากครัวเรือนและสถานประกอบการก่อนปล่อยสู่แหล่งน้ำสาธารณะ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมโดยรวม

3. ด้านเศรษฐกิจ ควรส่งเสริมการสร้างงานและอาชีพโดยการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมอาชีพภายในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพทั้งในภาคเกษตรกรรม การผลิตเชิงหัตถกรรม วิสาหกิจชุมชน และอาชีพที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ตลอดจนควรมีมาตรการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนและสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำสำหรับผู้ประกอบการรายย่อย เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครัวเรือน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาน้อยอำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้ทราบถึงคุณภาพชีวิตของประชาชน ปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนและเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนซึ่งการวิจัยนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มบุคลากรระดับบริหาร ระดับปฏิบัติการ ของเทศบาลตำบลเขาน้อย และประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลเขาน้อยเท่านั้น ดังนั้นการศึกษารายต่อไปควรมีการศึกษาในประเด็นอื่น ๆ เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ครอบคลุมและสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาต่อยอดในด้านการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเขาน้อยได้

เอกสารอ้างอิง

- ชาย โพธิ์สิตา. (2556). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- รัฐบาลไทย. (2561). *ประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580)*. <https://www.moe.go.th/ยุทธศาสตร์ชาติ-พ-ศ-2561-2580>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561–2580)*. <https://cbethailand.com/ยุทธศาสตร์ชาติ-20-ปี-พ-ศ-2561-2580>
- อนรรฆ อีสเฮาะ. (2562). *คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา [สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อัจฉรา ประเสริฐสิน. (2564). *เครื่องมือการวิจัยทางการศึกษาและสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370–396. <https://doi.org/10.1037/h0054346>
- Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish: A visionary new understanding of happiness and well-being*. New York, NY: Free Press.
- Stiglitz, J., Sen, A., & Fitoussi, J.-P. (2009). *Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress*. Paris: Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress.

การจัดการปัญหาช้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
Management of Wild Elephant Problems, Hat Kham Subdistrict, Kui Buri
District, Prachuap Khiri Khan Province

สิริธร วิบูลย์

Sirithorn Viboon

นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ องค์การบริหารส่วนตำบลหาดขาม

General Administration Officer, Hat Kham Subdistrict Administrative Organization

E-mail: sirithorn.vib@rmutr.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อประเมินการจัดการปัญหาช้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาช้างป่ากับการจัดการปัญหาช้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ (3) เพื่อพยากรณ์ การจัดการปัญหาช้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 390 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ ผลการวิจัยพบว่า (1) ด้านการจัดการปัญหาช้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก (2) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาช้างป่ากับการจัดการปัญหาช้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นเชิงบวก และ (3) ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาช้างป่าสามารถพยากรณ์การจัดการปัญหาช้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ ร้อยละ 64.9

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของชุมชน ประสิทธิภาพองค์การ ปัญหาช้างป่า ตำบลหาดขาม

Abstract

The purposes of this study were (1) to verified managing wild elephant problems, Had Kham Subdistrict, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province, (2) to explained correlation between factors affecting managing wild elephant problems with managing wild elephant problems, Had Kham Subdistrict, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province, and (3) to forecasted managing wild elephant problems, Had Kham Subdistrict, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province. This research employed a quantitative approach. Data were collected through questionnaires from a sample of 390 residents in Hat Kham Subdistrict, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province. The data obtained were analyzed by percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient and Multiple regression analysis. The findings revealed that (1) managing wild elephant problems, Had Kham Subdistrict, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province

was high level, (2) There were significant correlation between factors affecting factors managing wild elephant problems with managing wild elephant problems, Had Kham Subdistrict, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province, and (3) Factors affecting managing wild elephant problems could forecasted managing wild elephant problems, Had Kham Subdistrict, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province at 64.9 percent.

Keywords: Community Participation, Organizational Effectiveness, Wild Elephant Problems, Hat Kham Subdistrict

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่าในประเทศไทยมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง สาเหตุหลักเกิดจากการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ให้กลายเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและที่อยู่อาศัย ส่งผลให้พื้นที่ป่าอนุรักษ์ลดน้อยลงและเกิดการทับซ้อนกับพื้นที่ทำกินของประชาชน เมื่อแหล่งอาหารและแหล่งน้ำตามธรรมชาติในป่าลดลง ช้างป่าจึงจำเป็นต้องออกจากป่าเพื่อเข้ามาหาอาหารในไร่นาของชาวบ้าน เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างคนกับช้าง ซึ่งนำไปสู่ความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจ เช่น อ้อย และทุเรียน ส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจในระดับครัวเรือนและระดับประเทศ

จากการเรียนรู้และปรับตัวเพื่อความอยู่รอด ช้างป่าได้แสดงพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการเป็นสัตว์ที่มีความจำใจเป็นเลิศและมีความฉลาด เมื่อช้างเรียนรู้ว่าพื้นที่เกษตรมีแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์กว่าและมนุษย์ไม่ได้ทำร้าย ช้างจึงกล้าที่จะเสี่ยงออกนอกพื้นที่ป่ามากขึ้น นอกจากนี้ยังพบพฤติกรรมการรวมฝูงที่ใหญ่ขึ้นของช้างป่าตัวผู้ที่ถูกขับออกจากฝูงเดิม ซึ่งสร้างความเดือดร้อนเป็นวงกว้าง ความเผชิญหน้าระหว่างคนกับช้างยังส่งผลให้ช้างป่าเกิดความตื่นตระหนกและมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น จนนำไปสู่ความเสียหายต่อทรัพย์สินของทั้งภาครัฐและประชาชน รวมถึงเหตุการณ์สลดที่มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากการถูกช้างป่าทำร้ายเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน

สำหรับพื้นที่ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถือเป็นหนึ่งในพื้นที่วิกฤตที่ประสบปัญหาช้างป่าเข้ามาแสวงหาอาหารในพื้นที่เกษตรกรรมอย่างต่อเนื่อง แม้ว่ากรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จะพยายามผลักดันแนวทางแก้ไขปัญหาใน 6 ด้านหลัก ได้แก่ 1. การจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เพื่อปรับปรุงระบบนิเวศถิ่นอาศัยของช้างป่า 2. การป้องกันช้างป่าไม่ให้ออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 3. การผลักดันให้ชุมชนเฝ้าระวังช้างป่า 4. การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่า 5. การจัดการพื้นที่รองรับ ช้างป่าอย่างยั่งยืน และ 6. การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับช้างป่า (เผด็จ ลายทอง, 2566) แต่ในระดับปฏิบัติการเชิงพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลหาดขามในฐานะหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ยังคงเผชิญความท้าทายในการจัดการปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นในการศึกษาการจัดการปัญหาช้างป่าในพื้นที่นี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่จะช่วยให้หน่วยงานท้องถิ่นและผู้กำหนดนโยบายสามารถนำไปใช้ในการวางแผนบริหารจัดการเชิงพื้นที่ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และการพัฒนาแนวนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมในระยะยาว เพื่อสร้างความยั่งยืนในการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับช้างป่าสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินการจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาข้างป่ากับการจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อพยากรณ์การจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สมมติฐานการวิจัย

1. การจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาข้างป่ากับการจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่เป็นเชิงบวก
3. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาข้างป่า สามารถพยากรณ์การจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ไม่เกินร้อยละ 30

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่แบบ POLC

การจัดการสมัยใหม่ POLC นั้นเป็นหลักการทำงานง่าย ๆ จำได้ไม่ยาก แต่ครอบคลุมการปฏิบัติการอย่างครบกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับการจัดการทั้งในเรื่ององค์การตลอดจนเรื่องบุคลากร รวมถึงการวางแผนทุกอย่างให้ดี เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และที่สำคัญต้องไม่ลืมประเมินผลเพื่อนำผลนั้นมาวิเคราะห์ปรับปรุงตลอดจนแก้ไขให้การทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งนั่นจะทำให้การทำงานสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้เป็นอย่างดี ประกอบด้วย การวางแผน การจัดการองค์การ ผู้นำและภาวะผู้นำ และการติดตามและประเมินผล (Louis, A. Allen, 1958)

แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของชุมชน

Cohen & Uphoff (1981) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
2. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

แนวคิดและทฤษฎีการวัดประสิทธิผลองค์การ

ประสิทธิผล เป็นเครื่องมือหรือตัวบ่งชี้ในการตัดสินใจว่าการบริหารของหน่วยงานหรือองค์การใดองค์การหนึ่งสามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลที่ได้รับและผลสำเร็จของงาน โดยประสิทธิผลองค์การ ความสำเร็จของการปฏิบัติงานที่บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ขององค์การ การที่มีประสิทธิผลขององค์การ จะต้องมีตัวชี้วัดที่บอกได้ว่า องค์การใดมีประสิทธิผลหรือองค์การใดไม่มีประสิทธิผล หรือในอีกมุมมองหนึ่งคือ การพิจารณาว่าองค์การหนึ่งมีประสิทธิผลมากกว่าอีกองค์การหนึ่งมากน้อยเพียงใด การประเมินประสิทธิผลขององค์การ จึงมีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับเรื่องประสิทธิผลขององค์การ

ประสิทธิผลขององค์การ การเน้นไปที่ผลรวมขององค์การ ดังนั้น ผลของการจัดการปัญหาช้างป่า มีเกณฑ์วัดประสิทธิผลองค์การที่มีตัวบ่งชี้ 5 ประการ คือ (1) การผลิต (2) ประสิทธิภาพ (3) ความพึงพอใจ (4) การปรับเปลี่ยน และ (5) การพัฒนา (Gibson, Ivancevich, & Donnelly, 1994)

แนวทางการแก้ไขปัญหาช้างป่าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

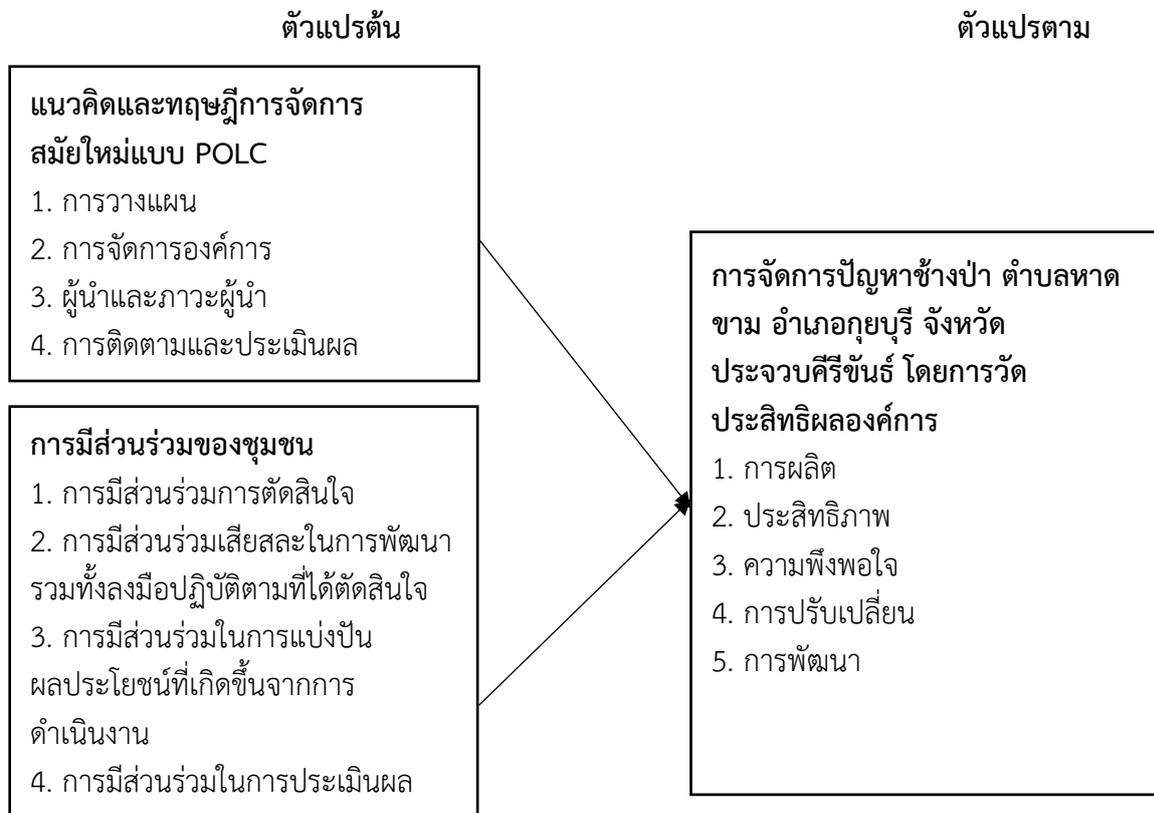
แนวทางแก้ไขปัญหาช้างป่าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พยายามผลักดัน แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ (เผด็จ ลายทอง, 2566)

1. การจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เพื่อปรับปรุงระบบนิเวศถิ่นอาศัยของช้างป่า
2. การป้องกันช้างป่าไม่ให้ออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์
3. การผลักดันให้ชุมชนเฝ้าระวังช้างป่า
4. การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่า
5. การจัดการพื้นที่รองรับช้างป่าอย่างยั่งยืน
6. การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับช้างป่า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นภาวดี สงค์มณี และคณะ (2560) ที่ศึกษาความคิดเห็นของราษฎรต่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งคนกับช้างป่า โดยการขูดคู บริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า มีการรับรู้ แนวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไนเป็นอย่างดี และได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับช้างป่าจากญาติพี่น้องหรือ เพื่อนบ้าน ระดับความคิดเห็นของราษฎรอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรต่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งคนกับช้างป่าโดยการขูดคู คือ ระดับความเสียหายที่เกิดจากช้างป่า

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้พัฒนามาจากแนวคิดและทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่แบบ POLC ของ Louis, A. A. (1958) แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของชุมชนของ Cohen & Uphoff (1981) ประกอบด้วยและแนวคิดและทฤษฎีการวัดประสิทธิผลองค์การของ Gibson, Ivancevich, & Donnelly (1994) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทาง ดังภาพที่ 1

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวิธีดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 10,181 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีคำนวณจากการใช้สูตร Taro Yamane (1973) จำนวน 390 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบ่งตามหมู่บ้าน เพื่อให้ได้ตัวแทนประชากรที่ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างเหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดการสมัยใหม่

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ตอนที่ 2-ตอนที่ 4 แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) แบบลิเคิร์ต (Likert ration scales) คือ น้อยที่สุด = 1, และมากที่สุด = 5

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือ คือแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามแนวคิด POLC การมีส่วนร่วม และประสิทธิผลองค์การ โดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น มีการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง และทำการรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง และนำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบทั้งหมด นำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอ้างอิง ประกอบด้วย สหสัมพันธ์เพียร์สัน และสมการถดถอยเชิงพหุ

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้นนำมาสู่การอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดการปัญหาช้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ระดับการจัดการปัญหาช้างป่าและประสิทธิภาพในเชิงบริหารจัดการ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการปัญหาช้างป่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับประสิทธิภาพการจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยในประเด็นนี้สนับสนุน ทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ (POLC Management Functions) ของ Louis, A. Allen (1958) ในบริบทของการจัดการปัญหาช้างป่า โดยเฉพาะ ในด้าน การวางแผน (Planning) และ การควบคุมติดตามผล (Controlling) ที่ช่วยให้การดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลหาดขามร่วมกับหน่วยงานในท้องถิ่นเป็นระบบ มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ ชัดเจน และมีการติดตามประเมินสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง ทำให้การแก้ปัญหาที่มีทิศทางที่ชัดเจนและสามารถ ตอบสนองต่อสถานการณ์วิกฤตได้ทันท่วงที

สำหรับผลกระทบและด้านความพึงพอใจของประชาชน แม้ว่าในเชิงบริหารจัดการจะมีประสิทธิภาพ สูง แต่ผลการวิจัยกลับพบว่า ด้านความพึงพอใจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (3.45) ประเด็นนี้สามารถวิเคราะห์ เพิ่มเติมได้ว่า แม้กระบวนการจัดการจะเป็นระบบ แต่ประชาชนในพื้นที่ยังคงได้รับความรุนแรงจากผลกระทบ ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวี สารุชาติ และ ชัยนันท์ ธรณ์ ขาวงาม (2567) ที่ศึกษาแนว ทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกของช้างป่าในเขตตำบลท่าตะเกียบอำเภอนาทวี จังหวัดยะลา ซึ่งระบุว่า ปัญหาหรือผลกระทบจากการบุกรุกของช้างป่า ได้แก่ ผลกระทบต่อชีวิต และทางด้านจิตใจของประชาชน ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของประชาชน โดยเฉพาะอาชีพเกษตรกรรม ทำให้พืชผลทาง การเกษตร เสียหาย ผลกระทบทางสังคม ทางความคิด ทำให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างคนที่มีความคิดเชิงอนุรักษ์กับคน ที่มีความคิดนำช้างกลับเข้าสู่ป่า และผลกระทบทางด้านการใช้งบประมาณ ทรัพยากรในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ทำให้ต้องใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อดำเนินการป้องกันการบุกรุกทำลายของช้างป่า

สำหรับด้านความพึงพอใจที่อยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่นอาจมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งเชิงความคิด ระหว่างกลุ่มอนุรักษ์และกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ รวมถึงภาระด้านงบประมาณและทรัพยากรที่ชุมชนต้องแบกรับ เพื่อป้องกันตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ นภาวดี สงค์มณี และคณะ (2560) ที่พบว่าระดับความรุนแรง ของความเสียหายเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อทัศนคติของราษฎร หากการเยียวยาหรือการป้องกันยังไม่สามารถ ชดเชยความสูญเสียได้อย่างเต็มที่ ย่อมส่งผลให้ความพึงพอใจในระดับความรู้สึกของประชาชนลดน้อยลง แม้ว่า เจ้าหน้าที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มประสิทธิภาพแล้วก็ตาม

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาช้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้าน การจัดการสมัยใหม่

จากผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาช้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดการสมัยใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับ ความคิดเห็นจากระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดลงไปหาน้อยสุด ตามเกณฑ์การประเมินพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด

คือ ข้อ 3. การแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงาน รองลงมาคือ ข้อ 4. แนวทางการแก้ไขปัญหาคนกับช้างป่า สามารถลดปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 2. รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงงาน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะนันท์ มุลตรีมา (2560) ที่ศึกษา *การศึกษาข้อเสนอการแก้ปัญหาการอยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนและช้างป่า ในพื้นที่การพัฒนา 2 กระแส* ที่พบว่า การอยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนและช้างป่าในพื้นที่การพัฒนา 2 กระแส เกิดจากความไม่สอดคล้องของแผนการพัฒนาพื้นที่ระหว่างนโยบายการอนุรักษ์และนโยบาย การพัฒนา และส่งเสริมอาชีพของประชาชนในพื้นที่ ส่งผลกระทบให้เกิดความเสียหายกับพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตร ทรัพย์สินต่าง ๆ ของประชาชน ทั้งการจัดการความขัดแย้งในทัศนคติต่อตัวชุมชนและช้างป่า โดยมีระบบและกลไกการจัดการในพื้นที่ที่จัดการเมื่อประสบกับเหตุการณ์ตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และการช่วยเหลือหลังจากเกิดเหตุ ซึ่งแม้ว่าจะเกิดความถี่ของเหตุการณ์ในการเผชิญหน้าระหว่างชุมชนและช้างป่าแต่ทัศนคติของชุมชนยังมีความห่วงใยและห่วงหาขวัญในฐานะเพื่อนร่วมโลกและสัตว์คู่บ้านคู่เมืองของชาติ จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า การอยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนและช้างป่าในพื้นที่การพัฒนา 2 กระแส (การพัฒนาและการอนุรักษ์) ในการวางแผนการบริหารและพัฒนาเชิงพื้นที่ร่วมกันของทุกภาคส่วน โดยนอกจากแผนการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐาน หรือ การพัฒนาการเกษตรแล้ว การวางแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ควรจะมีการดำเนินการที่มีส่วนร่วมจากหลาย ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้อำนาจการตัดสินใจและการอำนวยความสะดวกให้ผู้ปฏิบัติงานในระบบพื้นที่มากยิ่งขึ้น และในแง่การจัดการพื้นที่ต้องมีการแบ่งแยกและสร้างความชัดเจนในการใช้ประโยชน์เพื่อความปลอดภัยทั้งต่อตัวช้างป่าและชุมชน อีกทั้งการสร้าง การรับรู้ และข้อมูลให้กับประชาชนและชุมชนในการอยู่อาศัยในพื้นที่การพัฒนา 2 กระแสนี้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาพื้นที่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาช้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ **ด้าน การมีส่วนร่วมของชุมชน**

จากผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาช้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ลงไปหาน้อยสุดตามเกณฑ์การประเมินพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการร่วมประเมินผล รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการดำเนินงาน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติพัฒน์ แก้วตาธนวัดนา และ สันดุสิตธิ์ บริวงษ์ตระกูล (2563) ที่ศึกษา *แนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่ากรณีศึกษา : ตำบลพวา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดจันทบุรี* ผลการวิจัยพบว่า ระยะยาว ประกอบด้วย 4 แนวทาง ดังนี้ (1) การสร้างทัศนคติที่ดีเพื่อการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับช้างป่า (2) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำเกษตรกรรมรอบพื้นที่ที่มีช้างป่าอาศัยอยู่ (3) ควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบของทางราชการโดยหน่วยงานกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ต้องมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและรวดเร็วในการให้ความช่วยเหลือเมื่อมีราษฎรได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากช้างป่าหรือกรณีพืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหายถูกทำลาย และ (4) ประสานกับหน่วยงานกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหาทางเคลื่อนย้ายช้างป่าออกไปบ้างเมื่อมีปริมาณเพิ่มขึ้นมากเกินไป จำนวนแหล่งอาหารซึ่งมีไม่เพียงพอ และเคลื่อนย้ายหาที่อยู่ให้ช้างป่าใหม่สำหรับช้างป่าที่ดุร้ายทำอันตรายให้ไปอยู่ในพื้นที่จัดให้ใหม่สำหรับช้างป่าที่ดุร้ายโดยเฉพาะ

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 การจัดการปัญหาช้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการทดสอบ จากภาพรวมการจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.77 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ลงไปหาน้อยสุดตามเกณฑ์การประเมินพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80 รองลงมาคือ ด้านการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.45 ตามลำดับ จึงปฏิเสธสมมติฐานศูนย์และยอมรับสมมติฐานแย้งว่า การจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก

สมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาข้างป่ากับการจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่เป็นเชิงบวก

ผลการทดสอบ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยวิเคราะห์สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาข้างป่ากับการจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จึงปฏิเสธสมมติฐานศูนย์และยอมรับสมมติฐานแย้งว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาข้างป่ากับการจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นเชิงบวก

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาข้างป่า สามารถพยากรณ์การจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้เกินร้อยละ 30

ผลการทดสอบ ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาข้างป่า สามารถพยากรณ์การจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ร้อยละ 64.9 จึงปฏิเสธสมมติฐานศูนย์และยอมรับสมมติฐานแย้งว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาข้างป่า สามารถพยากรณ์การจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้เกินร้อยละ 30

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จากการจัดการปัญหาข้างป่า ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ยังคงมีหน้าที่จะต้องดำรงความมุ่งมั่นในการจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดระเบียบผู้ประกอบการท่องเที่ยว และการจัดการปัญหาอาหารข้าง

2. ชุมชนควรมีแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาภูมิทัศน์ เพื่อการท่องเที่ยวพื้นที่ชุมชนอย่างยั่งยืน และสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. องค์การบริหารส่วนตำบลหาดขาม ควรมีการจัดหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการสิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์ เพื่อการท่องเที่ยวพื้นที่อนุรักษ์สัตว์ แยกออกมาจากสำนักปลัด เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติราชการ

4. ผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบลหาดขาม ควรให้ความสำคัญต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์ เพื่อการท่องเที่ยวพื้นที่ในชุมชน เนื่องจากเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ควรใช้การตลาดเชิงรุกด้วยการใช้การตลาดอิเล็กทรอนิกส์ ให้เกิดประโยชน์

5. ควรมีการประเมินผลการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์ เพื่อการท่องเที่ยวพื้นที่อนุรักษ์อย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ

6. ให้เจ้าหน้าที่ ประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฝ้าระวังและติดตามช้างป่า และแจ้งข่าวเตือนภัยเพื่อร่วมกันผลักดันช้างป่ากลับเข้าสู่พื้นที่ป่า ส่วนในพื้นที่ป่าให้ติดตามเส้นทางเดินทางกิน เพื่อให้ทราบเส้นทางที่ช้างป่าจะออกหรือมีความเสี่ยงที่จะออกไปนอกพื้นที่กุกบุรี และป้องกันไม่ให้ช้างป่าออกไปยังพื้นที่การเกษตรของชาวบ้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะแก่ผู้ที่จะใช้ประโยชน์จากการศึกษานี้ในอนาคต ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาช้างป่า
2. ควรมีการวิจัยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
3. ควรมีการวิจัยการสร้างจิตสำนึกทั้งในเยาวชน และผู้ประกอบการให้รักและหวงแหนธรรมชาติและสัตว์ป่า
4. ควรมีการวิจัยการนำนโยบายการจัดการความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่าในพื้นที่ตำบลหาดขาม อำเภอกุกบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ

การอ้างอิง

- ทวี สาธุชาติ และ ชัยนันท์ธรรม์ ขาวงาม. (2567). แนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกของช้างป่าในเขตตำบลท่าตะเกียบอำเภوتاตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารวิชาการไทยวิจัยและการจัดการ*, 5(3), 1-23. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/TRDMJOPOLSU/article/view/277974>
- นภาวดี สงค์มณี, รองลาภ สุขมาสรวง, รัชณี โปธิแทน, และ เสริมพันธ์ สาริมาน. (2560). ความคิดเห็นของราษฎรต่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งคนกับช้างป่า โดยการขุดคูบริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารวิทยาศาสตร์*, 36(2), 107-118. <https://www.thaiscience.info/Journals/Article/TJOF/10989646.pdf>
- ปิยะนันท์ มูลตรีมา. (2560). *การศึกษาข้อเสนอการแก้ปัญหาการอยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนและช้างป่า ในพื้นที่การพัฒนา 2 กระแส*. [การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. Thammasat University. https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2017/TU_2017_5903010337_8151_8324.pdf
- เผด็จ ลายทอง. (2566, 14 กันยายน). *เสวนา โครงการที่มีผลกระทบต่อผืนป่าและสัตว์ป่า 'เมื่อช้างป่าไม่ได้อยู่แค่ในป่า'*. มูลนิธิสืบนาคะเสถียร. <https://www.seub.or.th/blogging/work/2023-241>
- ภูริพัฒน์ แก้วตาธนาวัฒนา และ สันดุสิตธิ์ บรวิงษ์ตระกูล. (กรกฎาคม 2563). แนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่ากรณีศึกษา: ตำบลพวา อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 12(2), 111-122. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jhsc/article/view/242843/167577>
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies*. New York: Cornell University Press.
- Gibson, J. L., Ivancevich, J. M., & Donnelly J. H., (1994). *Organizations: Behavior, Structure,*

Processes. Texas: Business Publications.

Louis, A. A. (1958). *Management and organization*. New York: McGraw-Hill Inc.

Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper. & Row.

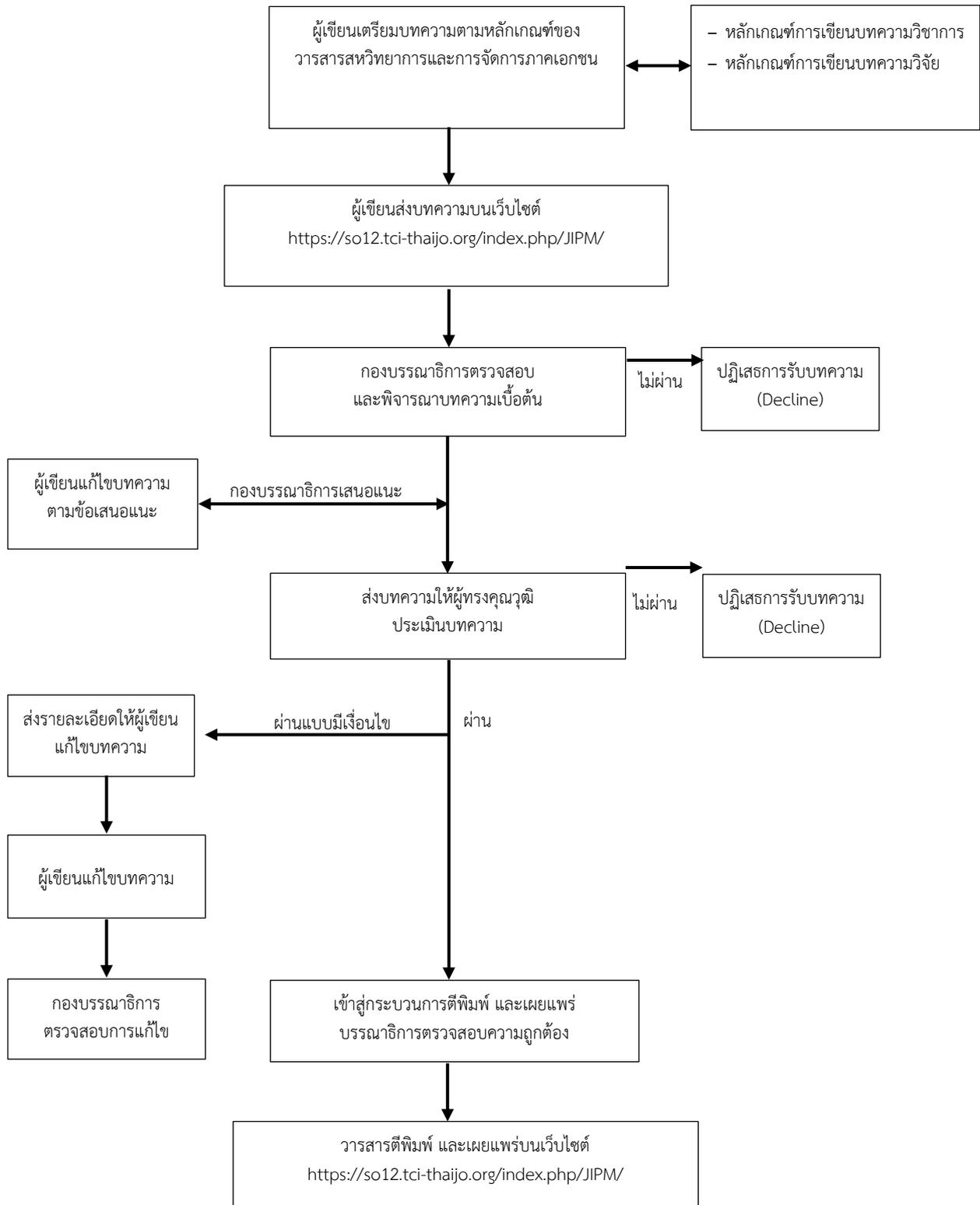
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความวารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน

Journal of Interdisciplinary and Private Management

ปีที่ 3 ฉบับที่ 3 กันยายน 2568

ผศ.ดร.รักเกียรติ หงส์ทอง	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
ดร.ชนเดช สอนสะอาด	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ดร.ชนพันธุ์ พูลชอบ	คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ดร.ชนเดช สอนสะอาด	สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
รศ.ดร.วัลลภ รัฐทรานนท์	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ผศ.ดร.ฐิติมา ไห้ลำยอง	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ดร.ชัชวาล แสงทองล้วน	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ดร.อำนาจ บุญรัตน์ไมตรี	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ดร.สุพัตรา ยอดสุรางค์	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ขั้นตอนการส่งบทความตีพิมพ์ วารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน

จริยธรรมการตีพิมพ์วารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน

ปรับปรุงต้นฉบับและแปลจาก <https://publicationethics.org/>

บทบาท หน้าที่ จริยธรรมของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องรับรองว่า บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากวารสารอื่น หรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ
2. ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการ หรือบทความวิจัยตามรูปแบบที่วารสารเพื่อตีพิมพ์ในวารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชนอย่างเคร่งครัด
3. ผู้เขียนต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่น (Plagiarism) มาเป็นของตนเอง ซึ่งวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ไว้ในระดับไม่เกิน 20%
4. ผู้เขียนซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่ในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัยจริง และขอสงวนสำหรับบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความจะไม่อนุญาตให้ใส่ชื่อลงไปเด็ดขาด หากมีการตรวจสอบทางวารสาร จะถอนบทความนั้นออกทันที
5. ผู้เขียนจะต้องมีความรับผิดชอบในการอ้างอิงเนื้อหาใน ผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ และจะดำเนินการถอนบทความออกจากการเผยแพร่ของวารสารทันที
6. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารที่ไม่เกี่ยวข้องกับบทความมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในเอกสารอ้างอิง และไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป โดยจะต้องมีการอ้างอิงตรงตาม ระบบ APA. (Version 6) ที่วารสารกำหนดไว้
7. ผู้เขียนจะต้องปรับปรุงแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ และกองบรรณาธิการ ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด หากไม่ปรับปรุงตามที่กำหนดจะต้องเลื่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ออกไป หรืออาจถูกปฏิเสธการเผยแพร่บทความ
8. บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารถือเป็นผลงานของผู้เขียน ผู้เขียนและผู้มีส่วนร่วมต้องรับผิดชอบต่อบทความนั้น
9. ในกรณีที่ผู้เขียนทำผิดจริยธรรมจะถูกตัดสิทธิ์การตีพิมพ์เป็นระยะเวลา 3 ปี โดยจะแจ้งผู้เขียนและหน่วยงานสังกัดของผู้เขียน
10. ผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป
11. การพิจารณาอนุญาตให้ลงตีพิมพ์ขึ้นอยู่กับพิจารณาจากกองบรรณาธิการ และให้ถือเป็นที่สุด

บทบาทหน้าที่ จริยธรรมของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการจะต้องกำกับติดตามดูแลให้การดำเนินงานของวารสาร เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ให้ถูกต้องตามจริยธรรม/จรรยาบรรณ ตามประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณ
2. บรรณาธิการจะต้องกำกับติดตาม และดำเนินการอย่างเหมาะสมกับเจ้าของบทความ หรือบทความที่ตรวจพบว่ามีผลกระทบด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณ เช่น การละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่น ซึ่งวารสารได้กำหนดความซ้ำซ้อนของบทความไม่เกิน 20 %
3. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล การตีพิมพ์เผยแพร่บทความที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน เช่น การตีพิมพ์เผยแพร่บทความของบรรณาธิการ หรือกองบรรณาธิการ อย่างมีนัยสำคัญ หรือ ไม่มีการตรวจสอบคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบทความ เป็นต้น
4. บรรณาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลและพิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้วโดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสาร และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ
5. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของเจ้าของบทความ และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ ซึ่งวารสารได้กำหนดในลักษณะปกปิดรายชื่อทั้งสองด้าน (Double blind peer-reviewed)
6. บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์จากวารสารอื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และหากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่น เกินตามที่กำหนดไว้ จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้น ๆ
7. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับเจ้าของบทความ และผู้ประเมินบทความ โดยเด็ดขาด เพื่อรักษาไว้ซึ่งธรรมาภิบาลในการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด
8. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วน หรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง
9. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้องและให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้แนะว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่
10. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่เจ้าของบทความปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของบทความซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ
11. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล ทั้งด้วยตนเองและคณะทำงานในเรื่องจำนวนและคุณภาพการอ้างอิงของวารสารที่ผิดไปจากสภาพความเป็นจริง เช่น มีการกำกับและร้องขอให้มีการอ้างอิงบทความในวารสารอื่นทั้งในลักษณะลับหรือเปิดเผย และมีการใช้อ้างอิงที่ไม่ถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหา

12. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล การเก็บค่า Page charge หรือ processing fee คือ ต้องมีการดำเนินการอย่างโปร่งใส เช่น กำหนดให้มีการประกาศกระบวนการเรียกเก็บอย่างชัดเจนหรือ ระบุราคาหรือเงื่อนไขของการเรียกเก็บค่า Page charge ตามที่ระบุได้ประกาศไว้อย่างเคร่งครัด

มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณคือ ต้องรับประเมินบทความที่ตนเองนั้นมีความถนัดหรือมีความรู้หรือมีความเชี่ยวชาญกับเรื่อง หรือบทความที่ได้รับการประเมินนั้น ๆ ผู้ประเมินบทความควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้น ๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญ ๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน และในการประเมินบทความด้วยผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ และควรปฏิเสธในบทความที่ตนเองนั้นไม่ถนัด
2. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณในความคิดเห็นทางวิชาการของตนเอง ลงในแบบฟอร์มการประเมินหรือเนื้อหาในบทความ ด้วยความยุติธรรม ไม่อคติ ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียงรวมทั้งตรงต่อเวลาตามที่วารสารกำหนดในการประเมิน
3. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณในการรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาให้แก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความรวมถึงหลังจากที่พิจารณาประเมินบทความเสร็จแล้ว
4. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่าตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้น ๆ
5. ผู้ประเมินบทความ ควรคำนึงถึงการพิจารณาในหัวข้อ ชื่อเรื่อง หากเป็นบทความวิชาการสามารถพิจารณาให้แก้ไขชื่อเรื่องได้ แต่หากเป็นบทความวิจัย ควรพิจารณาเฉพาะความผิดพลาดด้านตัวสะกด และไม่ควรมีการพิจารณาให้เปลี่ยนชื่อเรื่องบทความวิจัย
6. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วน หรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเองและคนอื่น ๆ
7. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ พร้อมแสดงหลักฐานให้เห็นเป็นประจักษ์

หลักเกณฑ์การเขียนบทความวารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน

วารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน มีนโยบายจัดพิมพ์ปีละ 3 ฉบับ (ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน, ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม และ ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมเผยแพร่ผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย บทความหนังสือ ด้านการจัดการภาครัฐ รัฐประศาสนศาสตร์และรัฐศาสตร์

ข้อกำหนดในการส่งบทความ จัดทำขึ้นโดยใช้ภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษเท่านั้น บทความที่นำมาลงในวารสารต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างตีพิมพ์ในหนังสือหรือวารสารใดมาก่อนกระบวนการคัดเลือกบทความโดยใช้วิธีการประเมินแบบ Double-Blind Review บทความจะถูกส่งไปยังนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญตรงกับสาขาวิชานั้นๆ จำนวน 3 คน เพื่อเป็นผู้ประเมินบทความ

การเตรียมต้นฉบับบทความ

- 1) การตั้งค่าหน้ากระดาษ ต้นฉบับบทความต้องมีความยาว 10 - 15 หน้ากระดาษ A4 (รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว
- 2) ตัวอักษร และขนาดอักษร เนื้อหาใช้ตัวอักษรแบบ TH Sarabun PSK ขนาด 16 ตั้งค่าหน้ากระดาษโดยเว้นขอบบน ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา ขอบล่าง 1 นิ้ว (2.54 เซนติเมตร) กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตาราง ต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวหนา เช่น ตาราง 1 หรือ Table 1 และ รูป 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้ โดยไม่จำเป็นต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ
- 3) ชื่อเรื่อง ต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง
- 4) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อยู่ใต้ชื่อเรื่องตรงกลาง
- 5) ระบุชื่อต้นสังกัด หรือชื่อหน่วยงาน และอีเมล
- 6) มีบทคัดย่อ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 300 คำต่อบทคัดย่อ
- 7) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (3 - 5 คำ)
- 8) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจาก หัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร พิมพ์ตัวที่ 6 และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ ควรเว้นระยะพิมพ์ เพิ่มอีก 0.5 ช่วงบรรทัด
- 9) การใช้ตัวเลขคำย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็น สากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)

การอ้างอิงเอกสารในบทความ

เอกสารที่นำมาอ้างอิงควรได้มาจากแหล่งที่มีการตีพิมพ์ชัดเจน อาจเป็นวารสาร หนังสือหรือข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตก็ได้ ทั้งนี้ผู้เขียนบทความต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารอ้างอิงทั้งหมด ก่อนส่งต้นฉบับผู้เขียนบทความควรตรวจสอบถึงความถูกต้องของการอ้างอิงเอกสาร เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่การอ้างอิงไม่ถูกต้องจะไม่ได้รับการส่งต่อเพื่อพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้ถูกต้อง สำหรับการอ้างอิงเอกสารในบทความนั้น ใช้ระบบ APA

6th (ระบบ นาม-ปี) และเลขหน้าของเอกสารที่นำมาอ้างอิง กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิงเอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และเจ้าของบทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

- 1) ผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างชื่อผู้แต่ง เครื่องหมายจุลภาค (,) ตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (สุพัตรา ยอดสุรางค์, 2561)
- 2) ผู้แต่ง 1 -3 รายให้อ้างชื่อของผู้แต่งทุกรายการ โดยใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) ตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (ชัยฤทธิ์ ทองรอด สุพัตรา ยอดสุรางค์ และวราภรณ์ สารอินมุล, 2559) หากมีเอกสารที่นำมาอ้างอิงมากกว่า 1 รายการให้ใช้เครื่องหมายอัฒภาค (;) คั่นระหว่างรายการอ้างอิง เช่น (อุษา งามมีศรี, 2562; วิศิษฐ์ ฤทธิ์บุญชัย, 2563)
- 3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 3 รายให้อ้างชื่อของผู้แต่งรายแรก เว้นวรรคหนึ่งครั้ง เพิ่มคำว่า และคณะ เช่น (อำนวยการ บัญชีต้นไมตรี และคณะ, 2563)
- 4) ให้เรียงลำดับการอ้างอิงตามลำดับพยางค์แรกของชื่อผู้แต่ง เช่นเดียวกับลำดับการอ้างอิงในส่วนเอกสารอ้างอิง

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

- 1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง เครื่องหมายจุลภาค ปีที่พิมพ์ เช่น (Porter, 1980)
- 2) ถ้ามีผู้แต่งสามรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งสามราย โดยใช้เครื่องหมายจุลภาค ปีที่พิมพ์ เช่น (Storey, Drucker & Easingwood, 1999) และให้ใช้เครื่องหมายอัฒภาค (;) คั่นกลางระหว่างเอกสารที่นำมาอ้างอิงมากกว่า 1 เอกสาร เช่น (Drucker, 1954; Dooley & O'Sullivan, 2003)
- 3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 3 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วย et al., ปีที่พิมพ์ (Woodman et al., 1993)
- 4) ให้เรียงลำดับการอ้างอิงชื่อผู้แต่ง

เอกสารอ้างอิง

(1) หนังสือ

รูปแบบ : ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์). /ชื่อหนังสือ. / (ครั้งที่พิมพ์). /สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์

ตัวอย่าง :

กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. (2543). สื่อเพื่อชุมชน : การประมวลองค์ความรู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

(2) บทความจากวารสาร

รูปแบบ : ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์). /ชื่อบทความ./ ชื่อวารสาร./ ปีที่/ (ฉบับที่), /เลขหน้าแรกที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

อำนาจ บุญรัตน์ไมตรี. (2560). นโยบายการจัดการขยะของรัฐและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 10(1), หน้า 169-174.

Boonratmaitree, A. (2017). Waste Management Policy of the State and Local Governments. *Journal of Southern Technology*, 10(1), pp.169-174.

(3) วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย

รูปแบบ : ชื่อผู้เขียน./ (ปีพิมพ์) ./ ชื่อวิทยานิพนธ์ / (ระดับคุณวุฒิ) วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ / หรือการค้นคว้าแบบอิสระ). ชื่อมหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง:

เบญจ พรพลธรรม. (2553). *การจัดการความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น* (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิ). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Zamperlin, F. U. (2012). *The role of servant leadership in middle school culture* (Doctoral Dissertation). New York: Fordham University.

(4) สื่อออนไลน์

รูปแบบ: ผู้แต่ง./ (วันที่ เดือน ปีที่เผยแพร่) ./ ชื่อบทความ ./ สืบค้นเมื่อ วันที่ เดือน ปี./ จาก แหล่งที่อยู่ไฟล์ (URL)

ตัวอย่าง :

ปาลัญ ชญา. (2560). อินโดนีเซีย เปลี่ยนสลัมเป็นหมู่บ้านหลากสี ใช้ดึงดูดนักท่องเที่ยว, สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2561, จาก <https://news.mthai.com/world-news/564386.html>.

De Waal. (2007). Applicability of the high performance organization framework in the Middle East. Retrieved April 25, 2016 from <http://www.emeraldinsight.com/doi/full/10.1108/17515630710684178>.

การส่งบทความ

ให้ส่งต้นฉบับบทความออนไลน์ (ไฟล์ Word) ไปที่ <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JIPM/>

แนวทางการเขียนบทความวิชาการ

แนวทางการเขียนบทความวิชาการ ประกอบด้วย

- มีประเด็นหรือความแนวคิดที่ชัดเจน มีเนื้อหาทางวิชาการที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และทันสมัย
- วิเคราะห์ประเด็นตามหลักวิชาการ มีการสังเคราะห์ความรู้จากแหล่งต่าง ๆ และเสนอความรู้หรือวิธีการที่เป็นประโยชน์
- สอดแทรกความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ หรือแสดงทัศนะทางวิชาการของผู้เขียนอย่างชัดเจนและเที่ยงตรง
- มีการค้นคว้าอ้างอิงจากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ ทันสมัย และครอบคลุม
- มีการนำเสนอข้อมูลที่เข้าใจง่ายและเป็นระบบ ใช้ภาษาทางวิชาการอย่างเหมาะสม

หลักเกณฑ์การเขียนบทความวิชาการ

หลักเกณฑ์การเขียนบทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- (1) ชื่อเรื่อง ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- (2) ชื่อผู้เขียน (ประกอบด้วย ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง หน่วยงาน และอีเมล)
- (3) บทคัดย่อภาษาไทย
- (4) คำสำคัญ (มีจำนวน 3-5 คำ)
- (5) Abstract
- (6) Keywords
- (7) บทนำ
- (8) เนื้อหา
- (9) บทสรุป
- (10) การอ้างอิง

รูปแบบการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสาร

ต้นฉบับบทความที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์เอกสาร *.docx ของ Microsoft Word Version 2010 หรือมากกว่า หากต้นฉบับประกอบด้วยภาพ ตาราง หรือสมการ ให้ส่งแยกจากไฟล์เอกสาร ในรูปแบบไฟล์ภาพ สกุล *.PDF*.JPG*.GIF หรือ *.bmp ความยาวของต้นฉบับต้องไม่เกิน 15 หน้า (รวมบทคัดย่อ ภาพ ตารางและเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัยไม่ตรงกับแนวทางของวารสาร หรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญเมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับวารสาร ลิงค์ฉบับที่นำบทความลงตีพิมพ์ พร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความในวารสาร

ตัวอย่างการเขียนบทความวิชาการเพื่อตีพิมพ์
วารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน

1 นิ้ว

1 นิ้ว

1 นิ้ว

TH Sarabun PSK
18 Point Bold

ชื่อเรื่อง ภาษาไทย

ชื่อเรื่อง ภาษาอังกฤษ

16 Point Bold

ผู้เขียน¹, ผู้เขียน² และ ผู้เขียน³

Author¹, Author² and Author³

สังกัด¹ สังกัด² สังกัด³ (คณะ.....มหาวิทยาลัย)

Affiliation¹ Affiliation² Affiliation³ (Faculty...University, Country.)

Email:.....

14 Point

บทคัดย่อ (250-300 คำ) → 16 Point Bold

16 Point

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการศึกษา.....

คำสำคัญ :,,

16 Point Bold

16 Point

Abstract → 16 Point Bold

The purpose of this article is to present.....

16 Point

Keywords:;;

16 Point Bold

16 Point

บทนำ → 16 Point Bold

16 Point {

กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา โดยกว้างๆ (อ้างกฎหมาย นโยบาย หรือทฤษฎีมารองรับ).....

.....

ปัญหาเชิงพื้นที่หรือเชิงปัญหาเชิงสถานการณ์ (Main Idea).....

.....

สรุปหลักการและเหตุผล (Main Idea).....

.....

บทความนี้จะนำเสนอในประเด็นดังต่อไปนี้ (ปรับตามบริบท).....

.....

เนื้อหา

16 Point {

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ความรู้จากการศึกษา → 16 Point Bold

16 Point {

ระบุงค์ความรู้อันเป็นผลมาจากการนำเสนอ การสังเคราะห์ออกมาในลักษณะ แผนภาพ แผนภูมิ หรือผังมโนทัศน์ พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างอย่างกระชับ เข้าใจง่าย.....

.....

.....

สรุป } 16 Point Bold

16 Point {

สรุปในภาพรวมของบทความ

.....

.....

เอกสารอ้างอิง } 16 Point Bold
ตัวอย่าง

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2551). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.

พยอม วงศ์สารศรี. (2530). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระนครพาณิชย์.

ฉัตรชัย นาถ่าพลอย. (2562). การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสังคมปัจจุบัน. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 3(3), 171-178

สุนันทา ภักดีไทย. (2561). องค์ประกอบ ตัวชี้วัด และปัจจัยเชิงสาเหตุของความเป็นพลเมืองของนักเรียนอาชีวศึกษา ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ดุสิตนิพนธ์ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

อาภรณ์ รัตน์มณี. (9 มิถุนายน 2559). ทำไมระบบการศึกษาไทยจึงพัฒนาช้า. สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2561, จาก <https://www.mcu.ac.th/article/detail/448>

Cronbach, L. J. (1974). *Essentials of Psychological Testing*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.

Kittichayathorn, P. (2012). *Styles and Steps of Community Management Movement for Drug Problem Prevention Learning Center: A Case of Thorraneekum, KhokFaet, Nong Chok, Bangkok*(Doctoral Dissertation). National Institute of Development Administration.

Nanposri, N. (2020). Factors Affecting Employee Savings Decision in Central Bangna Department Store, Bangkok. *Journal of Educational Innovation and Research*, 3(2), 131-140.

หลักเกณฑ์การเขียนบทความวิจัย

การเขียนบทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- (1) ชื่อเรื่อง ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- (2) ชื่อผู้เขียน (ประกอบด้วย ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง หน่วยงาน และอีเมล)
- (3) บทคัดย่อภาษาไทย
- (4) คำสำคัญ (มีจำนวน 3-5 คำ)
- (5) Abstract
- (6) Keywords
- (7) บทนำ
- (8) วัตถุประสงค์การวิจัย
- (9) สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)
- (10) การทบทวนวรรณกรรม เขียนควรอธิบายถึงผลการสืบค้นเอกสาร บทความ การวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงให้เห็นถึง “ช่องว่างของความรู้” (knowledge gap) ที่ยังไม่ถูกพิจารณา
- (11) กรอบแนวคิดการวิจัย
- (12) ระเบียบวิธีวิจัย ระบุแบบแผนการวิจัย การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- (13) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปแบบ ตารางหรือแผนภูมิ
- (14) อภิปรายผล/วิจารณ์ เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- (15) ข้อเสนอแนะ
- (16) เอกสารอ้างอิง ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ ทั้งในเนื้อเรื่องและเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

วารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน

1 นิ้ว

1 นิ้ว

1 นิ้ว

TH Sarabun PSK
18 Point Bold

ชื่อเรื่อง ภาษาไทย
ชื่อเรื่อง ภาษาอังกฤษ

16 Point Bold

ผู้เขียน¹, ผู้เขียน² และ ผู้เขียน³
Author¹, Author² and Author³

สังกัด¹ สังกัด² สังกัด³ (คณะ...มหาวิทยาลัย)

Affiliation¹ Affiliation² Affiliation³ (Faculty...University, Country.)

Email:.....

14 Point

บทคัดย่อ

16 Point Bold

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อ..... 2) เพื่อ..... และ 3) เพื่อ.....
รูปแบบการวิจัยเป็น.....(การวิจัยเชิงปริมาณ/การวิจัยเชิงคุณภาพ/การวิจัยแบบผสมวิธี)ใช้แนวคิด (หรือทฤษฎี).....เป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัย คือ..... กลุ่มตัวอย่าง(กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)คือ..... จำนวน คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบ.....เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี ชนิด คือ 1) 2) 3) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้...(สถิติพื้นฐาน/สถิติอ้างอิง ในกรณีการวิจัยเชิงปริมาณ ...ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา)ผลการวิจัยพบว่า
1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยสรุปสาระสำคัญสั้นๆ
2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยสรุปสาระสำคัญสั้นๆ
3. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 โดยสรุปสาระสำคัญสั้นๆ
องค์ความรู้/ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ (จะเป็นประโยชน์หรือนำไปใช้อย่างไรได้บ้าง ประมาณ 1-3 บรรทัด)
คำสำคัญ :

16 Point

Abstract → 16 Point Bold

This Article aimed to study (1)
(2) the sample was.....
They was selected by the instrument for collecting data
was Analysis data by Descriptive statistics and Content Analysis.
The research results were found as follows;

16 Point

- 1.....
-
- 2.....
-
- 3.....
-

Keywords:;; } 16 Point

16 Point Bold

บทนำ } 16 Point Bold

ย่อหน้าแรก เขียนอธิบายประเด็นวิจัย ปรัชญาการค้นคว้า ความน่าสนใจ ความสำคัญ โดยนำข้อมูล
งานวิจัยที่ตีพิมพ์เพื่อที่จะบ่งชี้สถานการณ์ปัจจุบันขององค์ความรู้ (knowledge) หรือการทำงานของนักปฏิบัติ
(practice) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผ่านมาพอสังเขปเพื่อชี้ให้เห็นว่าที่ผ่านมามีการค้นพบอะไรบ้างและค้นพบโดย
ใครบ้างเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการนำเสนอให้เห็นว่ายังมีช่องว่าง (gap) ของงานวิจัย

(อ้างข้อมูลตัวเลขจากหน่วยงานราชการ/บทความวิจัยที่ตีพิมพ์ 1-2 ปี/เจ้าของทฤษฎี)

ย่อหน้าที่สอง พื้นที่วิจัย ปัญหา ความต้องการ หรือลักษณะกลุ่มที่เป็นเป้าหมายของการวิจัยเป็น
อย่างไร นักวิจัยได้มีประสบการณ์หรือมีส่วนร่วมในพื้นที่นั้นอย่างไรบ้าง มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับพื้นที่
กลุ่มเป้าหมายอย่างไร

16 Point

ย่อหน้าที่สาม เขียนแนะนำวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของงานวิจัยซึ่งจะเป็นเหมือนเข็มทิศบอกแนว
ทางการทำวิจัย [how?, where?, when?] นักวิจัยชี้ให้เห็นระเบียบวิธีวิจัยที่จะใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
การวิจัยที่วางไว้พอสังเขป

บทความวิจัยนี้นำเสนอ (โครงสร้าง และเนื้อหาของบทความที่จะนำเสนอ โดยปกติจะ
เขียนตามวัตถุประสงค์ หรือประเด็นตามหัวข้อบทความ และประโยชน์ที่จะเกิดแก่วงวิชาการหรือสังคม)

วัตถุประสงค์การวิจัย } 16 Point Bold

- 1. เพื่อศึกษา.....
- 2. เพื่อศึกษา.....
- 3. เพื่อศึกษา.....

16 Point

สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) } 16 Point Bold

การทบทวนวรรณกรรม

16 Point Bold

16 Point

เขียนควรรอธิบายถึงผลการสืบค้นเอกสาร บทความ การวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อแสดงให้เห็นถึง “ช่องว่างของความรู้” (knowledge gap) ที่ยังไม่ถูกพิจารณา ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สามารถเติมเต็มช่องว่างของ ความรู้นั้นได้ การทบทวนวรรณกรรมต้องมีการอ้างอิงอย่างครบถ้วน รวมทั้งควรมีการวิเคราะห์และจัดระบบ ความสัมพันธ์ของวรรณกรรมเหล่านั้นด้วย

- 1.
- 2.

สรุปผลการทบทวนวรรณกรรม เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนนำเอาทฤษฎี /แนวคิดที่ทบทวนมาใช้ในการ วิจัยอย่างไร ในประเด็นไหน

กรอบแนวคิดการวิจัย

16 Point Bold

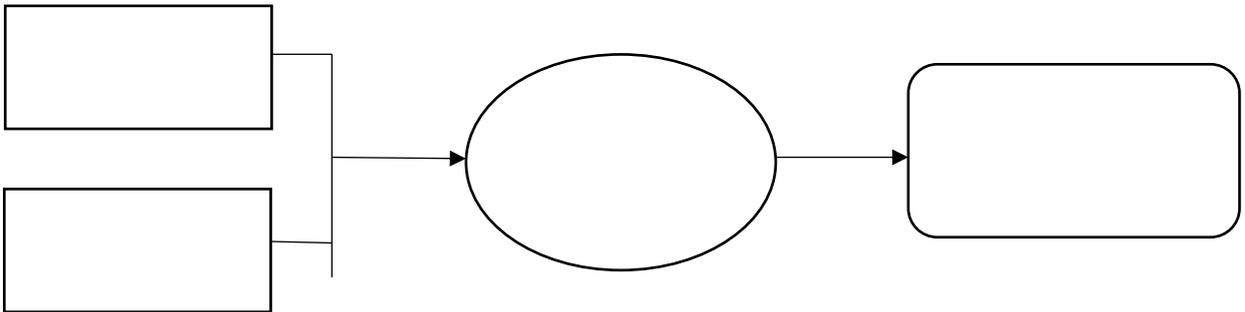
16 Point

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีของ ... ประกอบด้วย โดยมีรายละเอียดดังนี้

เขียนตัวแปรอิสระ

กระบวนการ/เครื่องมือ/พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

16 Point Bold

16 Point

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

16 Point Bold

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้.....

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้.....

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้.....

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ (องค์ความรู้) ที่สำคัญ คือ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ

..... โดยควรให้ความสำคัญกับ สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควร

ทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

16 Point

เอกสารอ้างอิง

16 Point Bold

ตัวอย่าง

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2551). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.

พยอม วงศ์สารศรี. (2530). *การบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระนครพาณิชย์.

ฉัตรชัย นาถ่าพลอย. (2562). การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสังคมปัจจุบัน. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 3(3), 171-178

สุนันทา ภักดีไทย. (2561). *องค์ประกอบ ตัวชี้วัด และปัจจัยเชิงสาเหตุของความเป็นพลเมืองของนักเรียนอาชีวศึกษา ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ชุมชนนิพนธ์ครุศาสตร์ดุสิต)*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

อาภรณ์ รัตน์มณี. (9 มิถุนายน 2559). *ทำไมระบบการศึกษาไทยจึงพัฒนาช้า*. สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2561, จาก <https://www.mcu.ac.th/article/detail/448>

Cronbach, L. J. (1974). *Essentials of Psychological Testing*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.

Kittichayathorn, P. (2012). *Styles and Steps of Community Management Movement for Drug Problem Prevention Learning Center: A Case of Thorraneekum, KhokFaet, Nong Chok, Bangkok*(Doctoral Dissertation). National Institute of Development Administration.

Nanposri, N. (2020). Factors Affecting Employee Savings Decision in Central Bangna Department Store, Bangkok. *Journal of Educational Innovation and Research*, 3(2), 131-140.

Schermerhorn, J., Hunt, J., & Osborn, R. (2000). *Organizational Behavior*. (7th ed.). New York: John Wiley & Sons.

Wathanapradith, K., & Soma, P. (2016). *Peace Village in the 26th Buddhist Century: Knowledge Learned from Ta Koy Nang Village Sisaket Province*(Research Report). Ayuthaya: Buddhist Research Institute of MCU.

Yamane, T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.

ค่าธรรมเนียมการส่งบทความ

บทความที่ส่งเข้ามาตีพิมพ์ในวารสาร จะไม่มีค่าใช้จ่ายในการตีพิมพ์ การส่งบทความเข้ามาเพื่อพิจารณาการตีพิมพ์ไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความสมบูรณ์ของบทความตามคำแนะนำสำหรับผู้เขียน หากไม่ปฏิบัติตามกติกา กองบรรณาธิการวารสารขอสงวนสิทธิในการปฏิเสธการตีพิมพ์ดังต่อไปนี้

1. หากบทความมีความซ้ำซ้อนมากกว่า 20%
2. เจ้าของบทความไม่ปฏิบัติตามรูปแบบของวารสาร
3. บทความไม่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ ไม่แก้ไขบทความตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิตามระยะเวลาที่กำหนด (1 เดือน หลังการแจ้งจากกองบรรณาธิการ)

การส่งบทความเข้าระบบออนไลน์ของวารสาร เพื่อได้รับการตีพิมพ์การส่งในระบบ สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้เว็บไซต์ของวารสาร ได้ที่ <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JIPM/>